

**USTAWA O PARTIACH POLITYCZNYCH
W REPUBLICIE FEDERALNEJ NIEMIEC
I PRZEPISY UZUPEŁNIAJĄCE**

Teksty w języku niemieckim i w tłumaczeniu na język polski
z uwzględnieniem tekstów wszystkich kolejnych zmian

Stan na dzień 30 czerwca 1989 r.

Wprowadzenie i przygotowanie tekstów

prof. dr Lech Janicki

Tłumaczenie: A. Fonfara i L. Janicki

Dokumenty
PRZEGLĄD ZACHODNI

Ci 473 / 1990. 1 wki.

**ZACHODNIONIEMIECKA
USTAWA O PARTIACH POLITYCZNYCH
I PRZEPISY UZUPEŁNIAJĄCE**

Wprowadzenie

Republika Federalna Niemiec należy do tych niewielu państw, w których dokonano instytucjonalizacji prawnej (konstytucyjnej i ustawodawczej) partii politycznych. Instytucjonalizacja ta jest zarazem daleko posunięta i polega na szerokiej regulacji prawnej podstawowych zasad ich bytu, zadań i celów, stosunku do państwa i jego organów, a także wewnętrznej struktury organizacyjnej, nie wyłączając — kontrowersyjnej poniekąd — kwestii ich finansowania ze strony państwa jak i swoistej publicznej kontroli źródeł pochodzenia i użycia partyjnych środków finansowych oraz stanu majątkowego partii.

Zagadnienia te były przedmiotem wielorakich dociekań doktryny zachodnioniemieckiej. Znalazły także szerszy wyraz w polskich badaniach naukowych¹. Publikujemy obecnie pełny tekst zachodnioniemieckiej ustawy o partiach politycznych z 24 lipca 1967 r. w oryginalnym brzmieniu niemieckim, w jakim został on ogłoszony w „Federalnym Dzienniku Ustaw” („Bundesgesetzblatt” — BGBI. I, s. 773) oraz w tłumaczeniu na język polski. Uwzględniamy przy tym wszystkie kolejne zmiany (nowelizacje) tej ustawy, jakie miały miejsce do dnia 30 czerwca 1989 r. Ułatwi to czytelnikowi polskiemu śledzenie dotychczasowego rozwoju tego aktu ustawodawczego, zwłaszcza, że i w Polsce na porządku dziennym stała ostatnio sprawa instytucjonalizacji prawnej partii politycznych, tj. opracowania i uchwalenia ustawy o partiach.

Obydwa teksty: niemiecki i polski zostały (przy pomocy różnego rodzaju czonek) ułożone w taki sposób, że obrazując pierwotny tekst ustawy i jej kolejne zmiany ukazują także jej aktualne obowiązujące brzmienie. W tej mierze nawiązujemy do niemiecko-polskiego wydania tekstu

¹ Wymienić tu należy przede wszystkim następujące pozycje: L. Janicki, *Partie polityczne w systemie prawnym Republiki Federalnej Niemiec*. Poznań 1975, tegoż. *Nowe elementy systemu finansowania partii politycznych w RFN*. „Przegląd Zachodni” nr 5-6/1984, s. 145 i nast., tegoż, *Ustrojowoprawne aspekty bytu i działania partii politycznych*. W: *Ustrój państwowy Republiki Federalnej Niemiec*. Pod red. L. Janickiego, przy współudziale M. Sobolewskiego, Poznań 1986, rozdział V. Problematykę tę w aspekcie politologicznym przedstawił Z. A. Maciąg, *System partyjny RFN*. Warszawa 1979. Zob. też tegoż, *System finansowania partii politycznych w RFN*. „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z nauk politycznych” nr 11/1978 oraz tegoż, *Partie polityczne w RFN*. W: *Ustrój państwowy...*, rozdział VI. Wymienić tu należy także opracowanie M. Sobolewskiego, *Zagadnienie instytucjonalizacji partii politycznych w literaturze naukowej RFN*. „Państwo i Prawo” nr 12/1958 oraz W. M. Góralskiego. *Koncepcja „państwa partyjnego” w teorii i praktyce konstytucyjnej RFN*. „Studia nauk politycznych” nr 1/1977. Ogólniejszego aspektu instytucjonalizacji partii politycznych dotyczyły zwłaszcza następujące pozycje: K. Grzybowski, *Instytucjonalizacja partii politycznych*. „Zeszyty Naukowe Uniwersytetu Jagiellońskiego. Prace z nauk politycznych” 3/1972 oraz M. Sobolewski, *Partie i systemy partyjne świata kapitalistycznego*. Warszawa 1977.

Ustawy Zasadniczej Republiki Federalnej Niemiec, jakie ukazało się nakładem Instytutu Zachodniego na początku 1989 r.²

Ustawa o partiach politycznych — Gesetz über die politischen Parteien (Parteiengesetz) z 24 lipca 1967 r. została do dnia 30 czerwca 1989 r. sześciokrotnie znowelizowana. Chronologicznie rzecz biorąc zmiany te obrazuje tabela.

Zmiany ustawy dotyczyły w głównej mierze spraw związanych z finansowaniem partii ze środków publicznych, tj. z budżetu federalnego i budżetów poszczególnych krajów RFN. Był to i pozostał w jakimś sensie problem kontrowersyjny. Zapisy ustawowe w tej mierze są niekiedy nader szczegółowe i zarazem bardzo skomplikowane, by wymienić tu zwłaszcza § 22a, dotyczący instytucji tzw. wyrównania szans. Partie otrzymywały świadczenia od państwa już od początku istnienia RFN, zanim jeszcze ukazała się ustawa o partiach. Wypowiadał się w tej mierze w drodze orzeczeń Federalny Trybunał Konstytucyjny (*Bundesverfassungsgericht*), który dopuszczając możliwość wypłacenia partiom rekompensaty kosztów ponoszonych przez nie w związku z udziałem w kampaniach wyborczych, uzależnił ją jednak od wydania wyraźnych przepisów ustawowych w tej mierze. Doprowadził więc pośrednio do uchwalenia ustawy o partiach politycznych. Przewidziana skądinąd w ustawie zasadniczej nie zdołała ona bowiem przez szereg (bez mała 18) lat ujrzeć światła dziennego. Trybunał ingerował zresztą także później w treść uchwalonej ustawy o partiach.

Jeśli zatem rdzeniem zachodnioniemieckiego prawa o partiach politycznych jest — obok podstawowego w tej mierze artykułu 21 ustawy zasadniczej — ustawa o partiach, to nie można tu pomijać orzecznictwa wspomnianego trybunału. Co więcej, ważnym elementem tego prawa jest sama ustawa o Federalnym Trybunale Konstytucyjnym³, w której (§ 13 p. 2 i §§ 43-47) unormowane zostało postępowanie w sprawie uznania partii za sprzeczną z konstytucją. Chodzi przy tym nie tylko o normy proceduralne; ustawa zawiera bowiem także nie przewidziane *expressis verbis* w samej konstytucji ustalenia prawa materialnego, dotyczące równoczesnej obligatoryjnej likwidacji (rozwiązania) partii i przepadku jej mienia, z czym wiąże się — ustalony zresztą w samej ustawie o partiach politycznych (§ 33) — zakaz tworzenia organizacji namiastkowych.

Dlatego też obok przytoczenia na wstępie części tekstowej treści wprowadzającego niejako tekstu wspomnianego artykułu 21 ustawy zasadniczej zamieszczamy (w uzupełnieniu ustawy o partiach) obowiązujący tekst odnośnych przepisów ustawy o Federalnym Trybunale Konstytucyjnym, a ponadto także dotyczący partii politycznych § 28 ustawy o wyborze posłów do Parlamentu Europejskiego z Republiki Federalnej, z uwzględnieniem obu nowelizacji tego przepisu.

² *Ustawa Zasadnicza (konstytucja) Republiki Federalnej Niemiec z 23 maja 1949 r. — Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland vom 23. Mai 1949.* Wersja niemiecka i polska z uwzględnieniem tekstów wszystkich kolejnych zmian według stanu na 31 grudnia 1987 r. Redakcja i wprowadzenie L. Janicki. Poznań 1989.

³ *Gesetz über das Bundesverfassungsgericht vom 12.3.1951 — tekst jednolity (Neufassung) z dnia 12.12.1985 r. (BGBl. I. s. 2229).*

Nadmienić zarazem trzeba, że partie polityczne korzystają w RFN z różnych ulg i przywilejów podatkowych. Są to przywileje bezpośrednie w postaci przysługujących partiom w szerokim zakresie zwolnień od podatku dochodowego i podatku majątkowego, a także przywileje pośrednie. Te ostatnie polegają na ulgach, udzielanych przez państwo podatnikom podatku dochodowego i podatku od korporacji⁴ w określonym zakresie z tytułu świadczeń finansowych (dotacji) na rzecz partii politycznych. Odpowiednio uzupełniono w pierwotnej wersji ustawy o partiach (§§ 34 - 36) przepisy ustaw o wspomnianych co dopiero podatkach. Dalsze zmiany przepisów podatkowych w tym zakresie odbywały się już poza ustawą o partiach, tzn. w drodze bezpośrednich zmian odnośnych ustaw podatkowych. I tak też wspomniana piąta ustawa o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z 22 grudnia 1988 r. dokonała kolejnej zmiany ustawy o podatku dochodowym i podatku od korporacji⁵. Również i te przepisy wchodzi w skład zachodnioniemieckiego systemu o partiach politycznych. Nie obejmujemy ich jednak niniejszym wydaniem tekstowym z uwagi na ramy temu wydaniu wyznaczone⁶. Pomijamy zarazem takie pośrednie dochody partii, jak stałe dotacje (*Zuschüsse*) ze strony państwa na rzecz parlamentarnych frakcji partyjnych na pokrycie wydatków związanych z ich działalnością oraz instytucję tzw. składki frakcyjnej, jaką obowiązani są uiszczać posłowie do parlamentu na rzecz swych frakcji poselskich. Problematyka ta wiąże się bowiem raczej z wewnętrzną działalnością parlamentarną.

Lech Janicki

⁴ *Einkommensteuergesetz. Körperschaftsteuergesetz.*

⁵ Artykuły 4 i 5 ustawy nowelizacyjnej z 22 grudnia 1988 r.

⁶ Znane są przy tym różne wypadki naruszania tych przepisów przez donatorów i przez same partie w ich obligatoryjnych sprawozdaniach obrachunkowych, mające często charakter afer finansowo-politycznych, bulwersujących opinię publiczną. Zob. np. L. Janicki, *Nowe elementy...*

Uwaga redakcyjna: Przepisy będące przedmiotem poniższego wydania tekstowego w brzmieniu aktualnie obowiązującym są przedstawione czcionką większą, zaś przepisy pierwotne lub kolejne, które zostały później uchylone — mniejszą.

Lp.	Tytuł ustawy nowelizacyjnej	Data		„Bundesgesetzblatt” (BGBl.)		Paragrafy objęte zmianą
		ustawy	wejscia ustawy w życie	nr	str.	
1	2	3	4	5	6	7
1.	Erstes Gesetz zur Reform des Strafrechts (1 StrRG) – Pierwsza ustawa o reformie prawa karnego	25 VI 1969	1 IV 1970	52	645	10 ustęp 1
2.	Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes – Ustawa o zmianie ustawy o partiach	22 VII 1969	27 VII 1969	65	925	18 ustęp 2 19 ustęp 2 20 ustęp 1 i dodany ustęp 4 21 ustęp 1 22 25
3.	Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes – Ustawa o zmianie ustawy o partiach	24 VII 1974	28 VII 1974	79	1537	39 ustęp 2 (skreślony) i zmieniony ustęp 3 jako nowy ustęp 2 18 ustęp 1 i ustęp 3
4.	Drittes Gesetz zur Änderung des Gesetzes über die politischen Parteien – Trzecia ustawa o zmianie ustawy o partiach politycznych	21 XII 1979	28 VII 1967	77	2358	18 – dodany nowy ustęp 4 i zmieniony dotyczący ustawy ustęp 4 jako nowy ustęp 5 6 ustęp 2 11 ustęp 2
5.	Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze – Czwarta ustawa o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw (Tytuł tej ustawy został ustalony, tzn. uzupełniony mocą art. 2 ustawy nowelizacyjnej jak niżej pod 6)	22 XII 1983	1 I 1984	54	1577	18 ustępy 1 i 3 oraz dodany 6 19 ustęp 2

6. Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze — Piąta ustawa o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw

22 XII 1988

1 I 1989

63

2615

20 ustęp 1
 22 nowy rozdział V
 22a; dotychczasowy rozdział V stał się rozdziałem VI
 23
 23a — dodany
 24 - 29
 39 i 40
 18 ustępy 1 i 3, dodany nowy ustęp 6 i 8 (dotychczasowy ustęp 6 stał się ustępem 7)
 19 ustęp 1
 22
 22a — zmiana ustępu 2 i dodany nowy ustęp 6
 23 ustęp 1
 24 — dodany nowy ustęp 6, dotychczasowy ustęp 6 stał się ustępem 7
 25 ustęp 2
 27 ustęp 1
 39

Na podstawie piątej ustawy nowelizacyjnej — jak wyżej — ukazał się kolejny jednolity tekst (*Neufassung*) ustawy o partiach politycznych (BGBl. I z 1989 r. nr 9, s. 327), w którym dokonano też drobnych poprawek stylistycznych w obowiązującym tekście ustawy. On też posłużył poslikowo jako podstawa przedstawionej tu wersji tego aktu normatywnego w jego aktualnym (obowiązującym) brzmieniu.

**GRUNDGESETZ
FÜR DIE BUNDESREPUBLIK
DEUTSCHLAND**

vom 23. Mai 1949

(BGBl. S. 1.)

(...)

Artikel 21

(1) Die Parteien wirken bei der politischen Willensbildung des Volkes mit. Ihre Gründung ist frei. Ihre innere Ordnung muß demokratischen Grundsätzen entsprechen. Sie müssen über die Herkunft ihrer Mittel öffentlich Rechenschaft geben.

[Änderung des Absatzes 1 durch Fünfunddreißigstes Gesetz zur Änderung des Grundgesetzes, vom 21.12.1963 (BGBl. I 1964, S. 1481:)]

(1) Die Parteien wirken bei der politischen Willensbildung des Volkes mit. Ihre Gründung ist frei. Ihre innere Ordnung muß demokratischen Grundsätzen entsprechen. Sie müssen über die Herkunft und Verwendung ihrer Mittel sowie über ihr Vermögen öffentlich Rechenschaft geben.

(2) Parteien, die nach ihren Zielen oder nach dem Verhalten ihrer Anhänger darauf ausgehen, die freiheitliche demokratische Grundordnung zu beeinträchtigen oder zu beseitigen oder den Bestand der Bundesrepublik Deutschland zu gefährden, sind verfassungswidrig. Über die Frage der Verfassungswidrigkeit entscheidet das Bundesverfassungsgericht.

(3) Das Nähere regeln Bundesgesetze.

(. . .)

**USTAWA ZASADNICZA
REPUBLIKI FEDERALNEJ
NIEMIEC**

z 23 maja 1949 r.

(BGBl. s. 1)

(...)

Art. 21

(1) Partie współdziałają w kształtowaniu woli politycznej narodu. Zakładanie ich jest wolne. Ich wewnętrzna struktura musi odpowiadać zasadom demokratycznym. Muszą one składać publicznie sprawozdanie z pochodzenia swoich środków.

[Zmiana ustępu 1 trzydziestą piątą ustawą o zmianie Ustawy Zasadniczej z 21 XII 1963 r. (BGBl. I, s. 1481):]

(1) Partie współdziałają w kształtowaniu woli politycznej narodu. Zakładanie ich jest wolne. Ich wewnętrzna struktura musi odpowiadać zasadom demokratycznym. Muszą one składać publicznie sprawozdanie z pochodzenia i użycia swoich środków oraz ze swojego majątku.

(2) Partie, które stosownie do swoich celów lub poprzez zachowanie się swoich zwolenników zmierzają do naruszenia albo obalenia wolnościowego demokratycznego porządku ustrojowego, bądź do zagrożenia istnienia Republiki Federalnej Niemiec, są sprzeczne z konstytucją. W sprawie sprzeczności z konstytucją orzeka Federalny Trybunał Konstytucyjny.

(3) Szczegóły określają ustawy federalne.

(. . .)

**GESETZ
ÜBER DIE POLITISCHEN
PARTEIEN
(PARTEIENGESETZ)**

vom 24. Juli 1967

Erster Abschnitt

Allgemeine Bestimmungen

**§ 1. Verfassungsrechtliche Stellung
und Aufgaben der Parteien**

- (1) Die Parteien sind ein verfassungsrechtlich notwendiger Bestandteil der freiheitlichen demokratischen Grundordnung. Sie erfüllen mit ihrer freien, dauernden Mitwirkung an der politischen Willensbildung des Volkes eine ihnen nach dem Grundgesetz obliegende und von ihm verbürgte öffentliche Aufgabe.
- (2) Die Parteien wirken an der Bildung des politischen Willens des Volkes auf allen Gebieten des öffentlichen Lebens mit, indem sie insbesondere auf die Gestaltung der öffentlichen Meinung Einfluß nehmen, die politische Bildung anregen und vertiefen, die aktive Teilnahme der Bürger am politischen Leben fördern, zur Übernahme öffentlicher Verantwortung befähigte Bürger heranbilden, sich durch Aufstellung von Bewerbern an den Wahlen in Bund, Ländern und Gemeinden beteiligen, auf die politische Entwicklung in Parlament und Regierung Einfluß nehmen, die von ihnen erarbeiteten politischen Ziele in den Prozeß der staatlichen Willensbildung einführen und für eine ständige lebendige Verbindung zwischen dem Volk und den Staatsorganen sorgen.
- (3) Die Parteien legen ihre Ziele in politischen Programmen nieder.

§ 2. Begriff der Partei

- (1) Parteien sind Vereinigungen von Bürgern, die dauernd oder für längere Zeit für den Bereich des Bundes oder eines Landes auf die politische Willensbildung Einfluß nehmen und an der Vertretung des Volkes im Deutschen Bundestag oder einem Landtag mitwirken wollen, wenn sie nach dem Gesamtbild der tatsächlichen Verhältnisse, insbesondere nach Umfang und Festigkeit ihrer Organisation, nach der Zahl ihrer Mitglieder und nach ihrem Hervortreten in der Öffentlichkeit eine ausreichende Gewähr für die Ernsthaftigkeit dieser Zielsetzung bieten. Mitglieder einer Partei können nur natürliche Personen sein.
- (2) Eine Vereinigung verliert ihre Rechtsstellung als Partei, wenn sie sechs Jahre

**USTAWA
O PARTIACH POLITYCZNYCH
(USTAWA O PARTIACH)**

z dnia 24 lipca 1967 r.

**Rozdział pierwszy
Postanowienia ogólne**

**§ 1. Konstytucyjnoprawne stanowisko i
zadania partii**

- (1) Partie są nieodzowną konstytucyjnoprawnie częścią składową wolnościowego demokratycznego porządku ustrojowego. Poprzez swe swobodne i stałe współdziałanie w kształtowaniu woli politycznej wykonują one ciężące na nich z mocy Ustawy Zasadniczej i przez nią poręczone publiczne zadanie.
- (2) Partie współdziałają w kształtowaniu woli politycznej narodu we wszystkich dziedzinach życia publicznego przez to, że zwłaszcza wywierają wpływ na kształtowanie opinii publicznej, pobudzają i pogłębiają edukację polityczną, popierają aktywny udział obywateli w życiu publicznym, formułują obywateli zdolnych do przejmowania odpowiedzialności publicznej, biorą udział w wyborach na szczeblu federacji, krajów i gmin przez wysuwanie kandydatów, wywierają wpływ na rozwój polityczny w parlamencie i rządzie, swe wypracowane cele polityczne wprowadzają do procesu kształtowania państwowej woli politycznej oraz troszczą się o stałą żywotną więź między narodem i organami państwowymi.
- (3) Partie formułują swe cele w programach politycznych.

§ 2. Pojęcie partii

- (1) Partiami są zrzeszenia obywateli, które zamierzają wywierać stale lub przez dłuższy czas wpływ na polityczne kształtowanie woli na szczeblu federacji lub poszczególnego kraju oraz współdziałać w reprezentowaniu narodu w Niemieckim Parlamencie Federalnym lub w jednym z parlamentów krajowych, jeżeli w świetle ogólnego obrazu rzeczywistych stosunków, a zwłaszcza z uwagi na zasięg i trwałość ich organizacji, liczbę członków i sposób występowania w życiu publicznym dają wystarczającą rękojmię poważnego traktowania swych celów. Członkami partii mogą być jedynie osoby fizyczne.
- (2) Zrzeszenie traci swój status prawny jako partia, jeśli w okresie sześciu lat

lang weder an einer Bundestagswahl noch an einer Landtagswahl mit eigenen Wahlvorschlägen teilgenommen hat.

(3) Politische Vereinigungen sind nicht Parteien, wenn

1. ihre Mitglieder oder die Mitglieder ihres Vorstands in der Mehrheit Ausländer sind oder
2. ihr Sitz oder ihre Geschäftsleitung sich außerhalb des Geltungsbereichs dieses Gesetzes befindet.

§ 3. Aktiv- und Passivlegitimation

Die Partei kann unter ihrem Namen klagen und verklagt werden. Das gleiche gilt für ihre Gebietsverbände der jeweils höchsten Stufe, sofern die Satzung der Partei nichts anderes bestimmt.

§ 4. Name

(1) Der Name einer Partei muß sich von dem Namen einer bereits bestehenden Partei deutlich unterscheiden; das gleiche gilt für Kurzbezeichnungen. In der Wahlwerbung und im Wahlverfahren darf nur der satzungsmäßige Name oder dessen Kurzbezeichnung geführt werden; Zusatzbezeichnungen können weggelassen werden.

(2) Gebietsverbände führen den Namen der Partei unter Zusatz ihrer Organisationsstellung. Der Zusatz für Gebietsverbände ist nur an nachfolgender Stelle zulässig. In der allgemeinen Werbung und in der Wahlwerbung kann der Zusatz weggelassen werden.

(3) Gebietsverbände, die aus der Partei ausscheiden, verlieren das Recht, den Namen der Partei weiterzuführen. Ein neu gewählter Name darf nicht in einem bloßen Zusatz zu dem bisherigen Namen bestehen. Entsprechendes gilt für Kurzbezeichnungen.

§ 5. Gleichbehandlung

(1) Wenn ein Träger öffentlicher Gewalt den Parteien Einrichtungen zur Verfügung stellt oder andere öffentliche Leistungen gewährt, sollen alle Parteien gleichbehandelt werden. Der Umfang der Gewährung kann nach der Bedeutung der Parteien bis zu dem für die Erreichung ihres Zweckes erforderlichen Mindestmaß abgestuft werden. Die Bedeutung der Parteien bemißt sich insbesondere auch nach den Ergebnissen vorausgegangener Wahlen zu Volksvertretungen. Für eine Partei, die im Bundestag in Fraktionsstärke vertreten ist, muß der Umfang der Gewährung mindestens halb so groß wie für jede andere Partei sein.

(2) Für die Gewährung öffentlicher Lei-

nie brało udziału ani w wyborach do Parlamentu Federalnego ani w wyborach do parlamentu krajowego nie wysuwając własnych list kandydatów

(3) Zrzeszenia polityczne nie są partiami, jeżeli

1. ich członkowie lub członkowie ich zarządu są w większości cudzoziemcami, lub
2. ich siedziba lub kierownictwo znajduje się poza obszarem mocy obowiązującej niniejszej ustawy.

§ 3. Legitymacja czynna i bierna

Partia może pod swoją nazwą skarżyć i być zaskarżona. Dotyczy to także jej związków terytorialnych każdorazowo najwyższego szczebla, o ile statut partii nie stanowi inaczej.

§ 4. Nazwa

(1) Nazwa partii musi się wyraźnie odróżniać od nazwy partii już istniejącej; dotyczy to także określeń skrótowych. W agitacji wyborczej i w procedurze wyborczej wolno używać jedynie statutowej nazwy partii lub jej określenia skrótowego; określenia dodatkowe mogą być pominięte.

(2) Związki terytorialne używają nazwy partii z dodaniem ich szczebla organizacyjnego. Dodanie szczebla związków terytorialnych jest dopuszczalne jedynie w następnej kolejności. Dodania tegoż można poniechać w agitacji ogólnej i w agitacji wyborczej.

(3) Związki terytorialne, które występują z partii, tracą prawo do dalszego używania nazwy partii. Wybrana nowa nazwa nie może stanowić jedynie zwykłego dodatku do nazwy dotychczasowej. Dotyczy to odpowiednio także określeń skrótowych.

§ 5. Równe traktowanie

(1) W razie gdy któryś piastun władzy publicznej stawia partiom do dyspozycji urządzenia lub dokonuje innych świadczeń, partie winny być równo potraktowane. Wielkość świadczenia może być stosownie do znaczenia partii zredukowana aż do minimum, koniecznego dla osiągnięcia celu. Znaczenie partii jest ustalane zwłaszcza także w oparciu o wyniki ostatnich wyborów do przedstawicielstw ludowych. Wielkość świadczenia dla partii reprezentowanej w Parlamencie Federalnym w sile wymaganej dla utworzenia frakcji, musi stanowić co najmniej połowę tego, co otrzymuje każda inna partia.

(2) Jeśli idzie o przyznawanie publicz-

stungen in Zusammenhang mit einer Wahl gilt Absatz 1 während der Dauer des Wahlkampfes nur für Parteien, die Wahlvorschläge eingereicht haben.

(3) Öffentliche Leistungen nach Absatz 1 können an bestimmte sachliche, von allen Parteien zu erfüllende Voraussetzungen gebunden werden.

(4) Die §§ 18 bis 22 bleiben unberührt.

Zweiter Abschnitt

Innere Ordnung

§ 6. Satzung und Programm

(1) Die Partei muß eine schriftliche Satzung und ein schriftliches Programm haben. Die Gebietsverbände regeln ihre Angelegenheiten durch eigene Satzungen, soweit die Satzung des jeweils nächsthöheren Gebietsverbandes hierüber keine Vorschriften enthält.

(2) Die Satzungen müssen Bestimmungen enthalten über

1. Namen sowie Kurzbezeichnung, sofern eine solche verwandt wird, Sitz und Tätigkeitsgebiet der Partei,

2. Aufnahme und Austritt der Mitglieder,

3. Rechte und Pflichten der Mitglieder,

4. zulässige Ordnungsmaßnahmen gegen Mitglieder und ihren Ausschluß (§ 10 Abs. 3 bis 5),

5. zulässige Ordnungsmaßnahmen gegen Gebietsverbände,

6. allgemeine Gliederung der Partei,

7. Zusammensetzung und Befugnisse des Vorstands und der übrigen Organe,

8. der Beschlußfassung durch die Mitglieder- und Vertreterversammlungen nach § 9 vorbehaltenen Angelegenheiten,

9. Voraussetzung, Form und Frist der Einberufung der Mitglieder- und Vertreterversammlungen sowie Beurkundung der Beschlüsse,

10. Gebietsverbände und Organe, die zur Einreichung (Unterzeichnung) von Wahlvorschlägen für Wahlen zu Volksvertretungen befugt sind, soweit hierüber keine gesetzlichen Vorschriften bestehen,

11. eine Urabstimmung der Mitglieder und das Verfahren, wenn der Parteitag die Auflösung der Partei oder des Gebietsverbandes oder die Verschmelzung mit anderen Parteien nach § 9 Abs. 3 beschlossen hat. Der Beschluß gilt nach dem Ergebnis der Urabstimmung als bestätigt, geändert oder aufgehoben;

12. die Satzung und das Programm.

13. die Satzung und das Programm der Gebietsverbände.

14. die Satzung und das Programm der Organe.

15. die Satzung und das Programm der Organe der Gebietsverbände.

16. die Satzung und das Programm der Organe der Gebietsverbände.

17. die Satzung und das Programm der Organe der Gebietsverbände.

18. die Satzung und das Programm der Organe der Gebietsverbände.

19. die Satzung und das Programm der Organe der Gebietsverbände.

20. die Satzung und das Programm der Organe der Gebietsverbände.

21. die Satzung und das Programm der Organe der Gebietsverbände.

22. die Satzung und das Programm der Organe der Gebietsverbände.

ných świadczeń w związku z wyborami, ustęp 1 ma zastosowanie w czasie trwania kampanii wyborczej jedynie do partii, które przedłożyły listy wyborcze.

(3) Świadczenia publiczne określone w ustępie 1 mogą wiązać się z określonymi uwarunkowaniami rzeczowymi, które spełnić winny wszystkie partie.

(4) Nie narusza to §§ 18 do 22.

Rozdział drugi

Porządek wewnętrzny

§ 6. Statut i program

(1) Partia musi posiadać sporządzony na piśmie statut i pisemny program. Związki terytorialne regulują swe sprawy we własnych statutach, o ile statut związku terytorialnego szczebla każdorazowo bezpośrednio wyższego nie zawiera przepisów w tej mierze.

(2) Statuty muszą zawierać postanowienia dotyczące

1. nazwy jak i określenia skrótowego, o ile także jest używane, siedziby i terytorialnego zasięgu działalności partii,

2. przyjmowania i występowania członków,

3. praw i obowiązków członków,

4. dopuszczalnych środków porządkowych wobec członków i ich wykluczenia (§ 10 ust. 3 do 5),

5. dopuszczalnych środków porządkowych wobec związków terytorialnych,

6. ogólnej struktury partii,

7. składu i uprawnień zarządu i pozostałych organów,

8. spraw zastrzeżonych w § 9 uchwałodawstwu zgromadzeń członków i przedstawicieli,

9. warunków, formy i terminu zwoływania zgromadzeń członków i przedstawicieli oraz promulgacji uchwał,

10. związków terytorialnych i organów uprawnionych do przedkładania (podpisywania) list wyborczych w wyborach do przedstawicielstw ludowych, o ile nie ma w tej mierze przepisów ustawowych,

11. głosowania prawyborczego członków oraz postępowania w razie, gdy zjazd partii uchwalił rozwiązanie partii albo związku terytorialnego, albo połączenia się z innymi partiami stosownie do § 9 ust. 3. Uchwałę taką odpowiednio do wyniku głosowania prawyborczego uznaje się za zatwierdzoną, zmienioną lub uchyloną.

12. statut i program.

13. statut i program partii.

14. statut i program partii.

15. statut i program partii.

16. statut i program partii.

17. statut i program partii.

18. statut i program partii.

19. statut i program partii.

20. statut i program partii.

21. statut i program partii.

22. statut i program partii.

[Im Absatz 2 Nr. 12 angefügt durch Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577).]

[W ustępie 2 punkt 12 wprowadzony ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (EGBl. I, s. 1577).]

12. Form und Inhalt einer Finanzordnung, die den Vorschriften des Sechsten Abschnittes dieses Gesetzes genügt. (3) Der Vorstand hat dem Bundeswahlleiter

1. Satzung und Programm der Partei,
2. Namen der Vorstandsmitglieder der Partei und der Landesverbände mit Angabe ihrer Funktionen,
3. Auflösung der Partei oder eines Landesverbandes mitzuteilen. Änderungen zu Satz 1 Nr. 1 und 2 sind bis zum 31. Dezember des jeweiligen Kalenderjahres anzuzeigen. Die Unterlagen können beim Bundeswahlleiter von jedermann eingesehen werden. Abschriften dieser Unterlagen sind auf Anforderung gebührenfrei zu erteilen.

(4) Bei Parteien, deren Organisation sich auf das Gebiet eines Landes beschränkt (Landesparteien), gelten die in diesem Gesetz für die Partei getroffenen Regelungen für den Landesverband.

§ 7. Gliederung

(1) Die Parteien gliedern sich in Gebietsverbände. Größe und Umfang der Gebietsverbände werden durch die Satzung festgelegt. Die gebietliche Gliederung muß so weit ausgebaut sein, daß den einzelnen Mitgliedern eine angemessene Mitwirkung an der Willensbildung der Partei möglich ist. Beschränkt sich die Organisation einer Partei auf das Gebiet eines Stadtstaates, braucht sie keine Gebietsverbände zu bilden; sie ist Partei im Sinne dieses Gesetzes. Organisatorische Zusammenschlüsse mehrerer Gebietsverbände, die den verbandsmäßigen Aufbau der Parteiorganisation nicht wesentlich beeinträchtigen, sind zulässig.

(2) Soweit in einer Partei Landesverbände nicht bestehen, gelten die in diesem Gesetz für Landesverbände getroffenen Regelungen für die der Partei folgenden nächstniedrigen Gebietsverbände.

§ 8. Organe

(1) Mitgliederversammlung und Vorstand sind notwendige Organe der Partei und der Gebietsverbände. Durch die Satzung kann bestimmt werden, daß in den überörtlichen Verbänden an die Stelle der Mitgliederversammlung eine Vertreterversammlung tritt, deren Mitglieder für höchstens zwei Jahre durch Mitglieder- oder Vertreterversammlungen der nachgeordneten Verbände gewählt werden. Landesparteien ohne Gebietsverbände (§ 7 Abs. 1 Satz 4) können die Mitgliederversammlung durch eine Vertreterversammlung ersetzen, wenn sie mehr als 250 Mitglieder haben. Ver-

12. formy i treści regulaminu finansowego, odpowiadającego przepisom rozdziału szóstego niniejszej ustawy.

(3) Zarząd winien złożyć federalnemu kierownikowi wyborczemu informację o

1. statucie i programie partii,
2. nazwiskach członków zarządu partii i zarządów krajowych z podaniem ich funkcji,
3. rozwiązaniu partii albo jej związku krajowego. Zmiany w sprawach wymienionych w zdaniu 1 punkt 1 i 2 winny być zgłoszone do 31 grudnia tego roku kalendarzowego, w którym nastąpiły. Dokumenty te służą każdemu do wglądu u federalnego kierownika wyborczego. Odpisy tych dokumentów należy dostarczać na życzenie i to bezpłatnie.

(4) Jeśli idzie o partie, których organizacja ogranicza się do obszaru jednego kraju (partie krajowe), regulacje zawarte w niniejszej ustawie obowiązują w stosunku do związku krajowego.

§ 7. Struktura

(1) Partie dzielą się na związki terytorialne. Wielkość i zasięg związków terytorialnych określa statut. Struktura terytorialna musi być na tyle rozbudowana, by umożliwiała poszczególnym członkom odpowiednie współdziałanie w kształtowaniu woli partii. Jeśli organizacja partii ogranicza się do terytorium miasta będącego państwem, nie potrzebuje ona tworzyć związków terytorialnych: jest ona partią w rozumieniu niniejszej ustawy. Dopuszczalne jest organizacyjne łączenie się kilku związków terytorialnych, nie naruszające w sposób istotny struktury ustrojowej organizacji partyjnej.

(2) Jeśli w partii nie istnieją związki krajowe, zawarte w niniejszej ustawie regulacje dotyczące związków krajowych mają zastosowanie do związków terytorialnych bezpośrednio niższego szczebla w partii.

§ 8. Organy

(1) Nieodzownymi organami partii i związków terytorialnych są zgromadzenie członków i zarząd. Statut może stanowić, że w ponadlokalnych związkach w miejsce zgromadzenia członków wchodzi zgromadzenie przedstawicieli, którego członkowie są wybierani na okres najdalej dwóch lat przez zgromadzenia członków albo zgromadzenia przedstawicieli związków kolejno niższego szczebla. Partie krajowe nie mające związków terytorialnych (§ 7 ust. 1 zdanie 4) mogą zastępować zgromadzenie członków zgromadzeniem przedstawicieli, jeżeli posiadają więcej niż 250 członków.

treterversammlungen können auch für Ortsverbände von mehr als 250 Mitgliedern oder mit großer räumlicher Ausdehnung gebildet werden.

(2) Die Satzung kann weitere der Willensbildung des jeweiligen Gebietsverbandes dienende Einrichtungen (Organe) vorsehen. Sie sind in der Satzung ausdrücklich als solche zu bezeichnen.

§ 9. Mitglieder- und Vertreterversammlung (Parteitag, Hauptversammlung)

(1) Die Mitglieder- oder Vertreterversammlung (Parteitag, Hauptversammlung) ist das oberste Organ des jeweiligen Gebietsverbandes. Sie führt bei Gebietsverbänden höherer Stufen die Bezeichnung „Parteitag“, bei Gebietsverbänden der untersten Stufe die Bezeichnung „Hauptversammlung“; die nachfolgenden Bestimmungen über den Parteitag gelten auch für die Hauptversammlung. Die Parteitage treten mindestens in jedem zweiten Kalenderjahr einmal zusammen.

(2) Vorstandsmitglieder, Mitglieder anderer Organe des Gebietsverbandes sowie Angehörige des in § 11 Abs. 2 genannten Personenkreises können einer Vertreterversammlung kraft Satzung angehören, dürfen aber in diesem Fall nur bis zu einem Fünftel der satzungsmäßigen Gesamtzahl der Versammlungsmitglieder mit Stimmrecht ausgestattet sein.

(3) Der Parteitag beschließt im Rahmen der Zuständigkeiten des Gebietsverbandes innerhalb der Partei über die Parteiprogramme, die Satzung, die Beitragsordnung, die Schiedsgerichtsordnung, die Auflösung sowie die Verschmelzung mit anderen Parteien.

(4) Der Parteitag wählt den Vorsitzenden des Gebietsverbandes, seine Stellvertreter und die übrigen Mitglieder des Vorstandes, die Mitglieder etwaiger anderer Organe und die Vertreter in den Organen höherer Gebietsverbände, soweit in diesem Gesetz nichts anderes zugelassen ist.

(5) Der Parteitag nimmt mindestens alle zwei Jahre einen Tätigkeitsbericht des Vorstandes entgegen und faßt über ihn Beschluß. Der finanzielle Teil des Berichts ist vor der Berichterstattung durch Rechnungsprüfer die von dem Parteitag gewählt werden, zu überprüfen.

§ 10. Rechte der Mitglieder

(1) Die zuständigen Organe der Partei entscheiden nach näherer Bestimmung der

Zgromadzenia przedstawicieli można tworzyć także dla związków lokalnych, które liczą więcej niż 250 członków lub mają duży zasięg przestrzenny.

(2) Statut może przewidzieć dalsze instytucje (organy) służące kształtowaniu woli poszczególnego związku terytorialnego. Winny one być w statucie wyrażone jako takie określone.

§ 9. Zgromadzenie członków i przedstawicieli (zjazd partii, zgromadzenie główne)

(1) Zgromadzenie członków albo przedstawicieli (zjazd partii, zgromadzenie główne) jest najwyższym organem poszczególnego związku terytorialnego. Nosi ono w związkach terytorialnych wyższych szczebli nazwę „Zjazd Partii”, a w związkach terytorialnych najniższego szczebla nazwę „Zgromadzenie Główne”; poniższe postanowienia dotyczące zjazdu partii mają zastosowanie także do zgromadzenia głównego. Zjazdy partii odbywają się co najmniej raz na dwa lata kalendarzowe.

(2) Członkowie zarządu, członkowie innych organów związku terytorialnego jak i członkowie kręgu osób, o którym mowa w § 11 ust. 2, mogą z mocy statutu uczestniczyć w zgromadzeniu przedstawicieli, aczkolwiek prawo do głosowania może im w tym wypadku przysługiwać jedynie w liczbie nie przekraczającej jednej piątej statutowej ogólnej liczby członków zgromadzenia.

(3) Zjazd partii podejmuje w ramach właściwości związku terytorialnego w imieniu partii uchwały w sprawie programów partii, statutu, ordynacji dotyczącej składek, ordynacji sądów rozjemczych, rozwiązania lub połączenia się z innymi partiami.

(4) Zjazd partii wybiera przewodniczącego związku terytorialnego, jego zastępców i pozostałych członków zarządu, członków ewentualnych innych organów oraz przedstawicieli w organach wyższych związków terytorialnych, o ile niniejsza ustawa nie dopuszcza czegoś innego.

(5) Zjazd partii przyjmuje co najmniej w odstępach dwuletnich sprawozdanie zarządu z jego działalności i podejmuje w tej mierze uchwałę. Część finansowa sprawozdania wymaga przed jego przedstawieniem sprawdzenia przez rewidentów rachunkowych, wybranych przez zjazd partii.

§ 10. Prawa członków

(1) Właściwe organa partii decydują stosownie do szczegółowych postanowień statutu

Satzung frei über die Aufnahme von Mitgliedern. Die Ablehnung eines Aufnahmeantrages braucht nicht begründet zu werden. Allgemeine, auch befristete Aufnahmesperren sind nicht zulässig. Personen, denen die bürgerlichen Ehrenrechte oder das Wahlrecht durch Richterspruch rechtskräftig aberkannt wurden, können nicht Mitglieder einer Partei sein.

[Änderung des Absatzes 1 durch Erstes Gesetz zur Reform des Strafrechts (1. StrRG) vom 25.6.1969 (BGBl. I S. 645):]

(1) Die zuständigen Organe der Partei entscheiden nach näherer Bestimmung der Satzung frei über die Aufnahme von Mitgliedern. Die Ablehnung eines Aufnahmeantrages braucht nicht begründet zu werden. Allgemeine, auch befristete Aufnahmesperren sind nicht zulässig. Personen, die infolge Richterspruchs die Wählbarkeit oder das Wahlrecht nicht besitzen, können nicht Mitglieder einer Partei sein.

(2) Die Mitglieder der Partei und die Vertreter in den Parteiorganen haben gleiches Stimmrecht. Die Ausübung des Stimmrechts kann nach näherer Bestimmung der Satzung davon abhängig gemacht werden, daß das Mitglied seine Beitragspflicht erfüllt hat. Das Mitglied ist jederzeit zum sofortigen Austritt aus der Partei berechtigt.

(3) In der Satzung sind Bestimmungen zu treffen über

1. die zulässigen Ordnungsmaßnahmen gegen Mitglieder,
2. die Gründe, die zu Ordnungsmaßnahmen berechtigen,
3. die Parteiorgane, die Ordnungsmaßnahmen anordnen können.

Im Falle der Enthebung von Parteiämtern oder der Aberkennung der Fähigkeit zu ihrer Bekleidung ist der Beschluß zu begründen.

(4) Ein Mitglied kann nur dann aus der Partei ausgeschlossen werden, wenn es vorsätzlich gegen die Satzung oder erheblich gegen Grundsätze oder Ordnung der Partei verstößt und ihr damit schweren Schaden zufügt.

(5) Über den Ausschluß entscheidet das nach der Schiedsgerichtsordnung zuständige Schiedsgericht. Die Berufung an ein Schiedsgericht höherer Stufe ist zu gewährleisten. Die Entscheidungen sind schriftlich zu begründen. In dringenden und schwerwiegenden Fällen, die sofortiges Eingreifen erfordern, kann der Vorstand der Partei oder eines Gebietsverbandes ein Mitglied von der Ausübung seiner Rechte bis zur Entscheidung des Schiedsgerichts ausschließen.

§ 11. Vorstand

(1) Der Vorstand wird mindestens in jedem zweiten Kalenderjahr gewählt. Er

swobodnie o przyjmowaniu członków. Odmowne załatwienie wniosku o przyjęcie nie wymaga uzasadnienia. Ogólne, także ograniczone co do czasu zakazy przyjmowania nie są dopuszczalne. Osoby, które zostały na mocy orzeczenia sędziowskiego pozbawione prawomocnie obywatelskich praw honorowych lub prawa wyborczego, nie mogą być członkami partii.

[Zmiana ustępu 1 pierwszą ustawą o reformie prawa karnego (1. StrRG) z dnia 25 VI 1969 r. (BGBl. I, s. 645):]

(1) Właściwe organa partii decydują stosownie do szczegółowych postanowień statutu swobodnie o przyjmowaniu członków. Odmowne załatwienie wniosku o przyjęcie nie wymaga uzasadnienia. Ogólne, także ograniczone co do czasu zakazy przyjmowania nie są dopuszczalne. Osoby, które na mocy orzeczenia sędziowskiego nie posiadają prawa wybieralności lub prawa wyborczego nie mogą być członkami partii.

(2) Członkowie partii i przedstawiciele w organach partyjnych posiadają równe prawo głosowania. Wykonywanie prawa głosowania można stosownie do szczegółowego postanowienia statutu uzależnić od tego, czy członek wypełnił swój obowiązek płacenia składek. Członek posiada każdego czasu prawo do natychmiastowego wystąpienia z partii.

(3) W statucie winny być zawarte postanowienia o

1. dopuszczalnych środkach porządkowych wobec członków,
2. podstawach, które uprawniają do zastosowania środków porządkowych,
3. organach partyjnych, które mogą środki porządkowe zarządzić.

Uchwała wymaga uzasadnienia w razie zdjęcia z urzędów partyjnych lub pozbawienia zdolności do ich piastowania.

(4) Członek może zostać wykluczony z partii tylko wówczas, gdy umyślnie wykracza przeciwko statutowi lub poważnie narusza zasady porządku ustrojowego partii i wyrządza jej tym samym wielką szkodę.

(5) O wykluczeniu orzeka sąd rozjemczy właściwy w myśl ordynacji o sądach rozjemczych. Należy zagwarantować odwołanie się do sądu rozjemczego wyższego szczebla. Orzeczenia winny być uzasadnione na piśmie. W pilnych i ważkich wypadkach, które wymagają natychmiastowej interwencji, zarząd partii albo związku terytorialnego może do czasu orzeczenia sądu rozjemczego wykluczyć członka z wykonywania jego praw.

§ 11. Zarząd

(1) Zarząd jest wybierany co najmniej w każdym drugim roku kalendarzowym.

muß aus mindestens drei Mitgliedern bestehen.

(2) Dem Vorstand können Abgeordnete und andere Persönlichkeiten aus der Partei kraft Satzung angehören, wenn sie ihr Amt oder ihr Mandat aus einer Wahl erhalten haben. Der Anteil der nicht nach § 9 Abs. 4 gewählten Mitglieder darf ein Fünftel der Gesamtzahl der Vorstandsmitglieder nicht übersteigen.

[Änderung des Absatzes 2 durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

(2) Dem Vorstand können Abgeordnete und andere Persönlichkeiten aus der Partei kraft Satzung angehören, wenn sie ihr Amt oder ihr Mandat aus einer Wahl erhalten haben. Der Anteil der nicht nach § 9 Abs. 4 gewählten Mitglieder darf ein Fünftel der Gesamtzahl der Vorstandsmitglieder nicht übersteigen. Vorsitzender und Schatzmeister einer Partei dürfen nicht in einer der Partei nahestehenden politischen Stiftung vergleichbare Funktionen ausüben.

(3) Der Vorstand leitet den Gebietsverband und führt dessen Geschäfte nach Gesetz und Satzung sowie den Beschlüssen der ihm übergeordneten Organe. Er vertritt den Gebietsverband gemäß § 26 Abs. 2 des Bürgerlichen Gesetzbuchs, soweit nicht die Satzung eine abweichende Regelung trifft.

(4) Zur Durchführung der Beschlüsse des Vorstandes sowie zur Erledigung der laufenden und der besonders dringlichen Vorstandsgeschäfte kann aus der Mitte des Vorstandes ein geschäftsführender Vorstand (Präsidium) gebildet werden. Seine Mitglieder können auch vom Vorstand gewählt oder durch die Satzung bestimmt werden.

§ 12. Allgemeine Parteiausschüsse

(1) Die Mitglieder von allgemeinen Parteiausschüssen und ähnlichen Einrichtungen, die nach der Satzung umfassend die Zuständigkeiten für die Beratung oder Entscheidung politischer und organisatorischer Fragen der Partei besitzen, können auch von nachgeordneten Gebietsverbänden gewählt werden.

(2) Der Vorstand und Angehörige des in § 11 Abs. 2 genannten Personenkreises können einem solchen Organ kraft Satzung angehören. Der Anteil der nicht gewählten Mitglieder darf ein Drittel der Gesamtmitgliederzahl des Organs nicht übersteigen; er kann um weitere Mitglieder mit nur beratender Stimme erhöht werden, muß jedoch auch dann noch unter der Hälfte der Gesamtmitgliederzahl des Organs liegen.

Musi się on składać z co najmniej trzech członków.

(2) W skład zarządu mogą na mocy statutu wchodzić posłowie i inne osobistości z partii, jeżeli swój urząd lub swój mandat uzyskali w wyborach. Udział członków, nie wybranych stosownie do § 9 ust. 4, nie może przekraczać jednej piątej ogólnej liczby członków zarządu.

[Zmiana ustępu 2 czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

(2) W skład zarządu mogą na mocy statutu wchodzić posłowie i inne osobistości z partii, jeżeli swój urząd lub swój mandat uzyskali w wyborach. Udział członków, nie wybranych stosownie do § 9 ust. 4, nie może przekraczać jednej piątej ogólnej liczby członków zarządu. Przewodniczący i skarbnik partii nie mogą pełnić podobnych funkcji w fundacji politycznej mającej bliskie powiązania z partią.

(3) Zarząd kieruje związkiem terytorialnym i prowadzi jego sprawy stosownie do ustawy i statutu oraz uchwał organów w stosunku do niego nadrzędnych. Reprezentuje on związek terytorialny stosownie do § 26 ust. 2 kodeksu cywilnego, o ile statut nie zawiera odmiennej regulacji.

(4) W celu wykonania uchwał zarządu jak i załatwiania bieżących i szczególnie pilnych spraw zarządu może być z łona zarządu powołany zarząd kierowniczy (prezydium). Jego członkowie mogą być wybierani przez zarząd lub też wyznaczeni w statucie.

§ 12. Ogólne komisje partyjne

(1) Członkowie ogólnych komisji partyjnych i instytucji analogicznych, które w myśl statutu posiadają szerokie kompetencje w zakresie konsultowania lub rozstrzygania kwestii politycznych i organizacyjnych partii, mogą być wybierani także przez podległe związki terytorialne.

(2) Zarząd i członkowie kręgu osób, wymienionego w § 11 ust. 2, mogą należeć do takiego organu z mocy statutu. Udział członków nie pochodzących z wyboru nie może przekraczać jednej trzeciej ogólnej liczby członków organu; może on zostać podwyższony o dalszych członków z głosem jedynie doradczym, musi wszakże również wówczas być niższy od połowy ogólnej liczby członków organu.

(3) Das Amt der gewählten Mitglieder der in Absatz 1 genannten Organe dauert höchstens zwei Jahre.

§ 13. Zusammensetzung der Vertreterversammlungen

Die Zusammensetzung einer Vertreterversammlung oder eines sonstigen Organs, das ganz oder zum Teil aus Vertretern von Gebietsverbänden besteht, ist in der Satzung festzulegen. Die Zahl der Vertreter des Gebietsverbandes ist in erster Linie nach der Zahl der vertretenen Mitglieder zu bemessen. Die Satzung kann bestimmen, daß die restliche Zahl der Vertreter, höchstens die Hälfte der Gesamtzahl, nach dem Verhältnis der im Bereich des Gebietsverbandes bei vorausgegangenen Wahlen zu Volksvertretungen erzielten Wählerstimmen auf die Gebietsverbände aufgeschlüsselt wird. Die Ausübung des Stimmrechts kann von der Erfüllung der Beitragspflicht des Gebietsverbandes abhängig gemacht werden.

§ 14. Parteischiedsgerichte

(1) Zur Schlichtung und Entscheidung von Streitigkeiten der Partei oder eines Gebietsverbandes mit einzelnen Mitgliedern und Streitigkeiten über Auslegung und Anwendung der Satzung sind zumindest bei der Partei und den Gebietsverbänden der jeweils höchsten Stufe Schiedsgerichte zu bilden. Für mehrere Gebietsverbände der Kreisstufe können gemeinsame Schiedsgerichte gebildet werden.

(2) Die Mitglieder der Schiedsgerichte werden für höchstens vier Jahre gewählt. Sie dürfen nicht Mitglied eines Vorstandes der Partei oder eines Gebietsverbandes sein, in einem Dienstverhältnis zu der Partei oder einem Gebietsverband stehen oder von ihnen regelmäßige Einkünfte beziehen. Sie sind unabhängig und an Weisungen nicht gebunden.

(3) Die Satzung kann vorsehen, daß die Schiedsgerichte allgemein oder im Einzelfall mit Beisitzern besetzt werden, die von den Streitparteien paritätisch benannt werden.

(4) Für die Tätigkeit des Schiedsgerichts ist eine Schiedsgerichtsordnung zu erlassen, die den Beteiligten rechtliches Gehör, ein gerechtes Verfahren und die Ablehnung eines Mitglieds des Schiedsgerichts wegen Befangenheit gewährleistet.

§ 15. Willensbildung in den Organen

(1) Die Organe fassen ihre Beschlüsse mit einfacher Stimmenmehrheit, soweit

(3) Urzędowanie pochodzących z wyboru członków organów wymienionych w ustępie 1 trwa najdalej 2 lata.

§ 13. Skład zgromadzeń przedstawicieli

Skład zgromadzenia przedstawicieli lub innego organu, który w całości lub w części składa się z przedstawicieli związków terytorialnych, winien być ustalony w statucie. Liczbę przedstawicieli związku terytorialnego należy w pierwszym rzędzie ustalać w proporcji do liczby reprezentowanych członków. Statut może stanowić, że pozostałą liczbę przedstawicieli, najwyżej połowę liczby ogólnej, rozdziela się na związki terytorialne w proporcji do głosów wyborców, uzyskanych w zasięgu związku terytorialnego w ostatnich poprzednich wyborach do przedstawicielstw ludowych. Wykonywanie prawa głosowania może być uzależnione do spełnienia obowiązku związku terytorialnego w zakresie płacenia składek.

§ 14. Partyjne sądy rozjemcze

(1) W celu zażegnania i rozstrzygania sporów między partią lub jej związkami terytorialnym a poszczególnymi członkami oraz sporów na tle wykładni i stosowania statutu winny być co najmniej w partii i związkach terytorialnych każdorazowo najwyższego szczebla tworzone sądy rozjemcze. Dla wielu związków terytorialnych szczebla powiatowego można tworzyć wspólne sądy rozjemcze.

(2) Członkowie sądów rozjemczych są wybierani najdalej na 4 lata. Nie mogą oni być członkami zarządu partii lub jej związku terytorialnego, pozostawać w stosunku służbowym z partią lub jej związkiem terytorialnym lub otrzymywać od nich stałe pobory. Są oni niezawisli i nie związani instrukcjami.

(3) Statut może stanowić, że sądy rozjemcze będą generalnie lub w pojedynczym wypadku obsadzone przez ławników, których wyznaczają strony na zasadzie parytetu.

(4) Dla określenia działalności sądów rozjemczych winna zostać wydana ordynacja sądów rozjemczych, gwarantująca stronom wysłuchanie przez sąd, sprawiedliwą procedurę oraz wyłączenie członka sądu rozjemczego z uwagi na stronniczość.

§ 15. Kształtowanie woli w organach

(1) Organy podejmują uchwały zwykłą większością głosów, o ile ustawa lub

nicht durch Gesetz oder Satzung erhöhte Stimmenmehrheit vorgeschrieben ist.

(2) Die Wahlen der Vorstandsmitglieder und der Vertreter zu Vertreterversammlungen und zu Organen höherer Gebietsverbände sind geheim. Bei den übrigen Wahlen kann offen abgestimmt werden, wenn sich auf Befragen kein Widerspruch erhebt.

(3) Das Antragsrecht ist so zu gestalten, daß eine demokratische Willensbildung gewährleistet bleibt, insbesondere auch Minderheiten ihre Vorschläge ausreichend zur Erörterung bringen können. In den Versammlungen höherer Gebietsverbände ist mindestens den Vertretern der Gebietsverbände der beiden nächstniedrigen Stufen ein Antragsrecht einzuräumen. Bei Wahlen und Abstimmungen ist eine Bindung an Beschlüsse anderer Organe unzulässig.

§ 16. Maßnahmen gegen Gebietsverbände

(1) Die Auflösung und der Ausschluß nachgeordneter Gebietsverbände sowie die Amtsenthebung ganzer Organe derselben sind nur wegen schwerwiegender Verstöße gegen die Grundsätze oder die Ordnung der Partei zulässig. In der Satzung ist zu bestimmen,

1. aus welchen Gründen die Maßnahmen zulässig sind,
2. welcher übergeordnete Gebietsverband und welches Organ dieses Verbandes sie treffen können.

(2) Der Vorstand der Partei oder eines übergeordneten Gebietsverbandes bedarf für eine Maßnahme nach Absatz 1 der Bestätigung durch ein höheres Organ. Die Maßnahme tritt außer Kraft, wenn die Bestätigung nicht auf dem nächsten Parteitag ausgesprochen wird.

(3) Gegen Maßnahmen nach Absatz 1 ist die Anrufung eines Schiedsgerichts zuzulassen.

Dritter Abschnitt

Aufstellung vom Wahlbewerben

§ 17. Aufstellung von Wahlbewerbern

Die Aufstellung von Bewerbern für Wahlen zu Volksvertretungen muß in geheimer Abstimmung erfolgen. Die Aufstellung regeln die Wahlgesetze und die Satzungen der Parteien.

statut nie przewiduje większości wyższej.

(2) Wybory członków zarządu oraz przedstawicieli do zgromadzeń przedstawicieli i do organów związków terytorialnych wyższego szczebla są tajne. W pozostałych wyborach można głosować jawnie, o ile zapytanie w tej sprawie nie spotka się z żadnym sprzeciwem.

(3) Prawo do składania wniosków winno być skonstruowane w taki sposób, by gwarantowało demokratyczne kształtowanie woli, a zwłaszcza by zapewniało mniejszościom należyte rozpatrzenie ich przedłożeń. W zgromadzeniach związków terytorialnych wyższego szczebla należy zapewnić prawo składania wniosków co najmniej przedstawicielom związków terytorialnych obu bezpośrednio niższych szczebli. W wyborach i głosowaniach nie jest dopuszczalne związanie uchwałami innych organów.

§ 16. Środki wobec związków terytorialnych

(1) Rozwiązanie i wykluczenie związków terytorialnych niższych szczebli jak również zdjęcie z urzędu ich całych organów dopuszczalne jest jedynie z powodu poważnych naruszeń zasad albo porządku ustrojowego partii. Statut powinien stanowić,

1. z jakich powodów środki te są dopuszczalne,
2. który nadrzędny związek terytorialny i który organ tego związku może je zastosować.

(2) Środek zastosowany w myśl ustępu 1 przez zarząd partii albo nadrzędny związek terytorialny wymaga zatwierdzenia przez organ wyższego szczebla. Środek traci moc, jeżeli zatwierdzenie nie nastąpi na najbliższym zjeździe partii.

(3) Przeciwno środkom, o których mowa w ustępie 1, jest dopuszczalne odwołanie się do sądu rozjemczego.

Rozdział trzeci

Wysuwanie kandydatów w wyborach

§ 17. Wysuwanie kandydatów w wyborach

Wysuwanie kandydatów w wyborach do przedstawicielstw ludowych musi się odbywać w głosowaniu tajnym. Wysuwanie to określają ustawy wyborcze i statuty partii.

Vierter Abschnitt

Erstattung von Wahlkampfkosten

§ 18. Grundsätze und Umfang der Erstattung

(1) Die notwendigen Kosten eines angemessenen Wahlkampfes sind Parteien, die sich an der Bundestagswahl mit eigenen Wahlvorschlägen beteiligt haben, zu erstatten. Die Wahlkampfkosten werden mit einem Betrag von 2,50 Deutsche Mark je Wahlberechtigten dieser Bundestagswahl insgesamt pauschaliert (Wahlkampfkostenpauschale).

[Änderung des Absatzes 1 durch Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes vom 24.7.1974 (BGBl. I, S. 1537):]

(1) Die notwendigen Kosten eines angemessenen Wahlkampfes sind Parteien, die sich an der Bundestagswahl mit eigenen Wahlvorschlägen beteiligt haben, zu erstatten. Die Wahlkampfkosten werden mit einem Betrag von 3,50 Deutsche Mark je Wahlberechtigten dieser Bundestagswahl insgesamt pauschaliert (Wahlkampfkostenpauschale).

[Änderung des Absatzes 1 durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

(1) Die notwendigen Kosten eines angemessenen Wahlkampfes sind Parteien, die sich an der Bundestagswahl mit eigenen Wahlvorschlägen beteiligt haben, zu erstatten. Die Wahlkampfkosten werden mit einem Betrag von 5,00 Deutsche Mark je Wahlberechtigten dieser Bundestagswahl insgesamt pauschaliert (Wahlkampfkostenpauschale).

[Änderung des Absatzes 1 durch Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 2615):]

(1) Die notwendigen Kosten eines angemessenen Wahlkampfes sind Parteien, die sich an der Bundestagswahl mit eigenen Wahlvorschlägen beteiligt haben, zu erstatten. Die Wahlkampfkosten umfassen einen Pauschalbetrag von 5,00 Deutsche Mark je Wahlberechtigten dieser Bundestagswahl (Wahlkampfkostenpauschale) und die Sockelbeträge nach Absatz 6.

(2) Die Wahlkampfkostenpauschale wird auf Parteien verteilt, die nach dem endgültigen Wahlergebnis mindestens

1. 2,5 vom Hundert der im Wahlgebiet abgegebenen gültigen Zweitstimmen oder
2. 10 vom Hundert der in einem Wahlkreis abgegebenen gültigen Erststimmen, wenn in diesem Land eine Landesliste dieser Partei nicht zugelassen war, erreicht haben.

[Änderung des Absatzes 2 durch Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes vom 22.7.1969 (BGBl. S. 925):]

(2) Die Wahlkampfkostenpauschale wird auf Parteien verteilt, die nach dem endgültigen Wahlergebnis mindestens

Rozdział czwarty

Rekompensata kosztów kampanii wyborczej

§ 18. Zasady i rozmiar rekompensaty

(1) Partiom, które uczestniczyły w wyborach do Parlamentu Federalnego z własnymi listami wyborczymi należy zrekompensować nieodzowne koszty stosownej kampanii wyborczej. Koszty kampanii wyborczej ustala się łącznie w sposób zryczałtowany w kwocie 2,50 marki niemieckiej na jednego uprawnionego do głosowania w tych wyborach do Parlamentu Federalnego (ryczałt kosztów kampanii wyborczej).

[Zmiana ustępu 1 ustawą o zmianie ustawy o partiach z dnia 24 VII 1974 r. (BGBl. I, s. 1537):]

(1) Partiom, które uczestniczyły w wyborach do Parlamentu Federalnego z własnymi listami wyborczymi należy zrekompensować nieodzowne koszty stosownej kampanii wyborczej. Koszty kampanii wyborczej ustala się łącznie w zryczałtowanej kwocie 3,50 marki niemieckiej na jednego uprawnionego do głosowania w tych wyborach do Parlamentu Federalnego (ryczałt kosztów kampanii wyborczej).

[Zmiana ustępu 1 czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

(1) Partiom, które uczestniczyły w wyborach do Parlamentu Federalnego z własnymi listami wyborczymi należy zrekompensować nieodzowne koszty stosownej kampanii wyborczej. Koszty kampanii wyborczej ustala się łącznie w zryczałtowanej kwocie 5,00 marek niemieckich na jednego uprawnionego do głosowania w tych wyborach do Parlamentu Federalnego (ryczałt kampanii wyborczej).

[Zmiana ustępu 1 piątą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 2615):]

(1) Partiom, które uczestniczyły w wyborach do Parlamentu Federalnego z własnymi listami wyborczymi należy zrekompensować nieodzowne koszty stosownej kampanii wyborczej. Koszty kampanii wyborczej obejmują zryczałtowaną kwotę 5,00 marek niemieckich na jednego uprawnionego do głosowania w tych wyborach do Parlamentu Federalnego (ryczałt kosztów kampanii wyborczej) i kwoty podstawowe określone w ustępie 6.

(2) Ryczałt kosztów kampanii wyborczej ulega podziałowi między partie, które w ostatecznym wyniku wyborów uzyskały co najmniej

1. 2,5 procenta ważnych głosów drugich oddanych na obszarze wyborczym lub
2. 10 procent ważnych głosów pierwszych oddanych w okręgu wyborczym, jeśli w tym kraju lista krajowa tej partii nie została dopuszczona.

[Zmiana ustępu 2 ustawą o zmianie ustawy o partiach z dnia 22 VII 1969 r. (BGBl. I, s. 925):]

(2) Ryczałt kosztów kampanii wyborczej ulega podziałowi między partie, które w ostatecznym wyniku wyborów uzyskały co najmniej

1. 0,5 vom Hundert der im Wahlgebiet abgegebenen gültigen Zweitstimmen oder
2. 10 vom Hundert der in einem Wahlkreis abgegebenen gültigen Erststimmen, wenn in diesem Land eine Landesliste dieser Partei nicht zugelassen war, erreicht haben.

(3) Der Anteil an der Wahlkampfkostenpauschale (Erstattungsbetrag) bemißt sich

1. bei Parteien nach Absatz 2 Nr. 1 nach dem Verhältnis der im Wahlgebiet erreichten Zweitstimmen,

2. bei einer Partei nach Absatz 2 Nr. 2 mit einem Betrag von 2,50 Deutsche Mark für jede Erststimme in Wahlkreisen, in denen die Mindeststimmenzahl von 10 vom Hundert erreicht worden ist.

[Änderung des Absatzes 3 durch Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes vom 24.7.1974 (BGBl. S. 1537):]

(3) Der Anteil an der Wahlkampfkostenpauschale (Erstattungsbetrag) bemißt sich

1. bei Parteien nach Absatz 2 Nr. 1 nach dem Verhältnis der im Wahlgebiet erreichten Zweitstimmen,

2. bei einer Partei nach Absatz 2 Nr. 2 mit einem Betrag von 3,50 Deutsche Mark für jede Erststimme in Wahlkreisen, in denen die Mindeststimmenzahl von 10 vom Hundert erreicht worden ist.

[Änderung des Absatzes 3 durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

(3) Der Anteil an der Wahlkampfkostenpauschale (Erstattungsbetrag) bemißt sich

1. bei Parteien nach Absatz 2 Nr. 1 nach dem Verhältnis der im Wahlgebiet erreichten Zweitstimmen,

2. bei einer Partei nach Absatz 2 Nr. 2 mit einem Betrag von 5,00 Deutsche Mark für jede Erststimme in Wahlkreisen, in denen die Mindeststimmenzahl von 10 vom Hundert erreicht worden ist.

[Änderung des Absatzes 3 durch Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1988 (BGBl. I S. 2615):]

(3) Der Anteil an der Wahlkampfkostenpauschale bemißt sich

1. bei Parteien nach Absatz 2 Nr. 1 nach dem Verhältnis der im Wahlgebiet erreichten Zweitstimmen,

2. bei einer Partei nach Absatz 2 Nr. 2 mit einem Betrag von 5,00 Deutsche Mark für jede Erststimme in Wahlkreisen, in denen die Mindeststimmenzahl von 10 vom Hundert erreicht worden ist.

(4) Vor der Festsetzung der Erstattungsbeiträge für Parteien nach Absatz 3 Nr. 1 sind zunächst die auf die Parteien nach Absatz 3 Nr. 2 entfallenden Erstattungsbeiträge von der Wahlkampfkostenpauschale abzuziehen.

[Änderung durch Drittes Gesetz zur Änderung des Gesetzes über die politischen Parteien vom 21.12.1979 (BGBl. I S. 2358): Ein neuer Paragraph 4 wurde angefügt und der bisherige Paragraph 4 wurde in geänderter Fassung Paragraph 5]

(4) Die Absätze 1 bis 3 gelten entsprechend für Bewerber eines nach Maßga-

1. 0,5 procenta ważnych głosów drugich oddanych na obszarze wyborczym lub
2. 10 procent ważnych głosów pierwszych oddanych w okręgu wyborczym, jeśli w tym kraju lista krajowa tej partii nie została dopuszczona.

(3) Udział w ryczałcie kosztów kampanii wyborczej (kwotę rekompensaty) ustala się

1. w odniesieniu do partii, o których mowa w ustępie 2 p. 1, w proporcji do głosów drugich uzyskanych na obszarze wyborczym,

2. w odniesieniu do partii, o której mowa w ustępie 2 p. 2 przyjmując kwotę 2,50 marki niemieckiej za każdy głos pierwszy w okręgach wyborczych, w których osiągnięte zostało minimum liczbowe 10 procent głosów.

[Zmiana ustępu 3 ustawy o zmianie ustawy o partiach z dnia 24 VII 1974 r. (BGBl. I, s. 1537):]

(3) Udział w ryczałcie kosztów kampanii wyborczej (kwotę rekompensaty) ustala się

1. w odniesieniu do partii, o których mowa w ustępie 2 p. 1, w proporcji do głosów drugich uzyskanych na obszarze wyborczym.

2. w odniesieniu do partii, o których mowa w ustępie 2 p. 2, przyjmując kwotę 3,50 marki niemieckiej za każdy głos pierwszy w okręgach wyborczych, w których osiągnięte zostało minimum liczbowe 10 procent głosów.

[Zmiana ustępu 3 czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

(3) Udział w ryczałcie kosztów kampanii wyborczej (kwotę rekompensaty) ustala się

1. w odniesieniu do partii, o których mowa w ustępie 2 p. 1 w proporcji do głosów drugich uzyskanych na obszarze wyborczym,

2. w odniesieniu do partii, o której mowa w ustępie 2 p. 2, przyjmując kwotę 5,00 marek niemieckich za każdy głos pierwszy w okręgach wyborczych, w których osiągnięte zostało minimum liczbowe 10 procent głosów.

[Zmiana ustępu 3 ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1988 r. (BGBl. I, s. 2615):]

(3) Udział w ryczałcie kosztów kampanii wyborczej ustala się

1. w odniesieniu do partii, o których mowa w ustępie 2 p. 1 w proporcji do głosów drugich uzyskanych na obszarze wyborczym,

2. w odniesieniu do partii, o której mowa w ustępie 2 p. 2. przyjmując kwotę 5,00 marek niemieckich za każdy głos pierwszy w okręgach wyborczych, w których osiągnięte zostało minimum liczbowe 10 procent głosów.

(4) Przed ustaleniem stosownie do ustępu 3 p. 1 kwot rekompensaty dla partii stosownie do ustępu 3 p. 1 należy najpierw potrącić z ryczałtu kosztów kampanii wyborczej kwoty rekompensaty przypadające partiom stosownie do ustępu 3 p. 2.

[Zmiana wprowadzona trzecią ustawą o zmianie ustawy o partiach politycznych z dnia 21 XII 1979 r. (BGBl. I, s. 2358): wprowadzono nowy paragraf 4, a dotychczasowy paragraf 4 stał się w zmienionym brzmieniu paragrafem 5]

(4) Ustępy 1 do 3 obowiązują odpowiednio w stosunku do kandydatów z listy

im zweiten Jahr der Wahlperiode des Deutschen Bundestages 10 vom Hundert, im dritten Jahr 15 vom Hundert und im Wahljahr 35 vom Hundert des nach dem Ergebnis der vorausgegangenen Wahl zu erstattenden Betrages nicht übersteigen.

[Änderung des Absatzes 1 durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577).]

(1) Den Parteien, die bei der jeweils vorausgegangenen Bundestagswahl Wahlergebnisse erreicht hatten, die die Voraussetzungen für eine Erstattung erfüllt hätten, sind auf Antrag Abschlagszahlungen auf den Erstattungsbetrag zu gewähren. Abschlagszahlungen können im zweiten und dritten Jahr der Wahlperiode des Deutschen Bundestages sowie im Wahljahr gezahlt werden; sie dürfen jeweils 20 vom Hundert der Gesamtsumme des nach dem Ergebnis der vorausgegangenen Wahl zu erstattenden Betrages nicht überschreiten.

(2) Der Antrag auf Abschlagszahlungen ist schriftlich bei dem Präsidenten des Deutschen Bundestages einzureichen.

(3) Endet die Wahlperiode des Deutschen Bundestages vorzeitig, kann der Präsident des Deutschen Bundestages vor der Bundestagswahl Abschlagszahlungen abweichend von Absatz 1 Satz 2 mit der Maßgabe gewähren, daß sie 60 vom Hundert der Erstattungsbeträge nicht übersteigen dürfen.

[Absatz 4 angefügt durch Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes vom 22.7.1969 (BGBl. I S. 925).]

(4) Abschlagszahlungen sind nach der Wahl zurückzuzahlen, soweit sie den Erstattungsbetrag übersteigen oder wenn ein Erstattungsanspruch nicht entstanden ist.

§ 21. Bereitstellung von Bundesmitteln

(1) Die nach den §§ 18, 20, 39 erforderlichen Mittel sind im Bundeshaushaltsplan auszubringen.

[Änderung des Absatzes 1 durch Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes vom 22.7.1969 (BGBl. I S. 925).]

(1) Die nach den §§ 18 und 20 erforderlichen Mittel sind im Bundeshaushaltsplan auszubringen.

(2) Der Bundesrechnungshof prüft, ob der Präsident des Deutschen Bundestages als mittelverwaltende Stelle die Wahlkampfkosten entsprechend den Vorschriften dieses Abschnitts erstattet hat.

§ 22. Erstattung von Wahlkampfkosten in den Ländern

In den Ländern können Wahlkampfkosten von Landtagswahlen im Rahmen der §§ 18 bis 20 erstattet werden mit der Maßgabe, daß die Voraussetzungen nach § 18 Abs. 2 von Parteien nationaler Minderheiten nicht erfüllt zu werden brauchen.

Parlamentu Federalnego przewyższać 10 procent, w trzecim roku 15 procent, a w roku wyborów 35 procent kwoty rekompensaty, należnej w oparciu o wyniki poprzedzających wyborów.

[Zmiana ustępu 1 czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577).]

(1) Partiom, które w każdorazowo poprzedzających wyborach do Parlamentu Federalnego uzyskały wyniki, które by odpowiadały warunkom rekompensaty, należy na wniosek przyznać zaliczki na poczet kwoty rekompensaty. Wyплаты zaliczkowe mogą być dokonywane w drugim i trzecim roku kadencji Parlamentu Federalnego jak i w roku wyborów; nie mogą one przekraczać każdorazowo 20 procent sumy ogólnej kwoty rekompensaty należnej w oparciu o wyniki poprzedzających wyborów.

(2) Wniosek o wypłaty zaliczkowe należy składać na piśmie prezydentowi Niemieckiego Parlamentu Federalnego.

(3) Jeśli kadencja Niemieckiego Parlamentu Federalnego kończy się przedterminowo, prezydent Niemieckiego Parlamentu Federalnego może przed wyborami do Parlamentu Federalnego przyznać wypłaty zaliczkowe odmiennie do ustępu 1 zdanie 2 przy założeniu, że nie mogą one przekroczyć 60 procent kwot rekompensaty.

[Ustęp 4 wprowadzony ustawą o zmianie ustawy o partiach z 22 VII 1969 r. (BGBl. I, s. 925).]

(4) Wypłacone zaliczki podlegają po wyborach zwrotowi, jeśli i na ile przewyższają one kwotę rekompensaty albo jeśli roszczenie o rekompensatę nie powstało.

§ 21. Zapewnienie środków federalnych

(1) Środki potrzebne w myśl §§ 18, 20, 39 winny być przewidziane w budżecie federalnym.

[Zmiana ustępu 1 ustawą o zmianie ustawy o partiach z dnia 22 VII 1969 r. (BGBl. I, s. 925).]

(1) Środki potrzebne w myśl §§ 18 i 20 winny być przewidziane w budżecie federalnym.

(2) Federalna Izba Obrachunkowa bada, czy prezydent Niemieckiego Parlamentu Federalnego jako instytucja zarządzająca środkami zrekompensował koszty kampanii wyborczej zgodnie z przepisami niniejszego rozdziału.

§ 22. Rekompensata kosztów kampanii wyborczej w krajach

W krajach koszty kampanii wyborczej w wyborach do parlamentów krajowych mogą być w ramach §§ 18 do 20 rekompensowane przy założeniu, że wzmogły określone w § 18 ust. 2 nie muszą być spełnione przez partie mniejszości narodowych.

[Änderung des Paragraphen 22 durch Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes vom 22.12.1969 (BGBl. I S. 925):]

Die Länder werden ermächtigt, durch Gesetz Vorschriften über die Erstattung von Wahlkampfkosten für Landtagswahlen zu erlassen. Diese müssen sich im Rahmen des § 18 Abs. 1 und der §§ 19 und 20 halten. Bei Parteien nationaler Minderheiten darf die Erstattung nicht von einem Mindeststimmenanteil abhängig gemacht werden.

[Änderung des Paragraphen 22 durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

Die Länder werden ermächtigt, durch Gesetz Vorschriften über die Erstattung von Wahlkampfkosten für Landtagswahlen zu erlassen. Diese müssen sich im Rahmen des § 18 Abs. 1 und 6 und §§ 19 und 20 halten. Bei Parteien nationaler Minderheiten darf die Erstattung nicht von einem Mindeststimmenanteil abhängig gemacht werden.

[Änderung des Paragraphen 22 durch fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1988 (BGBl. I S. 2615):]

Die Länder werden ermächtigt, durch Gesetz Vorschriften über die Erstattung von Wahlkampfkosten für Landtagswahlen zu erlassen. Diese müssen sich im Rahmen des § 18 Abs. 1, 6 und 7 und der §§ 19 und 20 halten. Bei Parteien nationaler Minderheiten darf die Erstattung nicht von einem Mindeststimmenanteil abhängig gemacht werden.

Fünfter Abschnitt

(angefügt durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 — BGBl. I S. 1577)

Chancenausgleich

§ 22a. Errechnung und Zahlung des Chancenausgleiches

(1) Parteien, die nach dem endgültigen Wahlergebnis der letzten vor dem 31. Dezember (Stichtag) liegenden Bundestagswahl mindestens 0,5 vom Hundert der im Wahlgebiet abgegebenen gültigen Zweitstimmen erreicht haben erhalten jährlich einen Betrag als Chancenausgleich.

(2) Der Chancenausgleich wird wie folgt errechnet. Für jede Partei, die bei der letzten vor dem Stichtag liegenden Bundestagswahl mindestens 5 vom Hundert der im Wahlgebiet abgegebenen gültigen Zweitstimmen erreicht hat, wird ein Ausgangsbetrag in Höhe von 40 von Hundert des Gesamtbetrages der in dem Rechenschaftsbericht (§ 24) des vorausgegangenen Kalenderjahres angegebenen Mitgliedsbeiträge und Spenden, geteilt durch die Zahl der auf die Partei entfallenen gültigen Zweitstimmen, festgestellt. Der höchste der Ausgangsbeträge wird mit der Zahl der erreichten gültigen Zweitstimmen jeder Partei im Sinne des Absatzes 1 vervielfacht. Der als Chancenausgleich an eine Partei zu zahlende Betrag ergibt sich aus der Differenz zwischen dem Ergebnis nach

[Zmiana paragrafu 22 ustawą o zmianie ustawy o partiach z dnia 22 VII 1969 r. (BGBl. I, s. 925):]

Upoważnia się kraje do wydawania w drodze ustawy przepisów o rekompensacie kosztów kampanii wyborczej w wyborach do parlamentów krajowych. One też muszą działać w ramach § 18 ust. 1 i §§ 19 i 20. W odniesieniu do partii mniejszości narodowych rekompensata nie może być uzależniona od kryterium minimalnej liczby głosów.

[Zmiana paragrafu 22 czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

Upoważnia się kraje do wydawania w drodze ustawy przepisów o rekompensacie kosztów kampanii wyborczej w wyborach do parlamentów krajowych. One też muszą działać w ramach § 18 ust. 1 i 6 oraz §§ 19 i 20. W odniesieniu do partii mniejszości narodowych rekompensata nie może być uzależniona od kryterium minimalnej liczby głosów.

[Zmiana paragrafu 22 piątą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1988 r. (BGBl. I, s. 2615):]

Upoważnia się kraje do wydawania w drodze ustawy przepisów o rekompensacie kosztów kampanii wyborczej w wyborach do parlamentów krajowych. One też muszą działać w ramach § 18 ust. 1, 6 i 7 oraz §§ 19 i 20. W odniesieniu do partii mniejszości narodowych rekompensata nie może być uzależniona od kryterium minimalnej liczby głosów.

Rozdział piąty

(wprowadzony czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. — BGBl. I, s. 1577):

Wyrównanie szans

§ 22a. Obliczenie i wypłata w ramach wyrównania szans

(1) Partie, które stosownie do ostatecznego wyniku wyborczego w ostatnich przed 31 grudnia (dzień oznaczony) wyborach do Parlamentu Federalnego uzyskały co najmniej 0,5 procenta oddanych na obszarze wyborczym ważnych głosów drugich, otrzymują roczną kwotę z tytułu wyrównania szans.

(2) Wyrównanie szans oblicza się, jak następuje: Dla każdej partii, która uzyskała w ostatnich przed dniem oznaczonym wyborach do Parlamentu Federalnego co najmniej procent ważnych głosów drugich oddanych na obszarze wyborczym, ustala się kwotę wyjściową w wysokości 40 procent ogólnej kwoty składek członkowskich i dotacji wykazanych w sprawozdaniu obrachunkowym (§ 24) za poprzedzający rok kalendarzowy, podzieloną przez liczbę przypadających na daną partię głosów drugich. Najwyższą z kwot mnoży się przez liczbę osiągniętych ważnych głosów drugich każdej partii w rozumieniu ustępu 1. Wypłacana partii kwota tytułem wyrównania szans pochodzi z różnicy pomiędzy wynikiem, o którym mowa w zdaniu 2, a 40 procentami ogólnej kwoty wpły-

Satz 2 und 40 vom Hundert des Gesamtbetrages der ihr zugeflossenen Mitgliedsbeiträge und Spenden im Sinne des Satzes 1. [Änderung des Absatzes 2 durch Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1988 (BGBl. I S. 2615):]

(2) Der Chancenausgleich wird wie folgt errechnet:

Für jede Partei, die bei der letzten vor dem Stichtag liegenden Bundestagswahl mindestens 5 vom Hundert der im Wahlgebiet abgegebenen gültigen Zweitstimmen erreicht hat, werden Ausgangsbeträge in Höhe von 40 vom Hundert des Gesamtbetrages der in dem Rechenschaftsbericht (§ 24) des vorausgegangenen Kalenderjahres angegebenen Mitgliedsbeiträge, geteilt durch die Zahl der im selben Rechenschaftsbericht angegebenen Mitglieder, sowie der Spenden, geteilt durch die Zahl der auf die Partei entfallenen gültigen Zweitstimmen, festgestellt. Der jeweils höchste der Ausgangsbeträge wird mit der Zahl der Mitglieder beziehungsweise der erreichten gültigen Zweitstimmen jeder Partei im Sinne des Absatzes 1 vervielfacht. Die sich nach beiden Berechnungen ergebenden Differenzen zwischen den Ergebnissen nach Satz 2 und 40 vom Hundert des Gesamtbetrages der einer Partei zugeflossenen Mitgliedsbeiträge beziehungsweise Spenden im Sinne des Satzes 1 werden addiert und durch zwei geteilt und ergeben den an die jeweilige Partei als Chancenausgleich zu zahlenden Betrag. Dieser Betrag darf 10 vom Hundert der Gesamtsumme der nach dem Ergebnis der vorausgegangenen Wahl der anspruchsberechtigten Partei zu erstattenden Wahlkampfkosten nicht übersteigen.

(3) Die Chancenausgleichsbeträge werden vom Präsidium des Deutschen Bundestages festgesetzt und jeweils bis zum 60. Kalendertag des auf den Stichtag folgenden Kalenderjahres ausgezahlt.

(4) Der Präsident des Deutschen Bundestages erteilt den Parteien einen schriftlichen Bescheid über die Höhe der Beträge.

(5) Chancenausgleichsbeträge werden erstmals für das Rechnungsjahr 1984 ausgezahlt.

[Absatz 6 angefügt durch Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1988 (BGBl. I S. 2615):]

(6) Vor Änderungen in der Struktur und Höhe des Chancenausgleichs gilt § 18 Abs. 8 entsprechend.

(Bisheriger) Fünfter Abschnitt

gilt nach dem Vierten Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577) als

wów ze składek członkowskich i dotacji w rozumieniu zdania 1.

[Zmiana ustępu 2 piątą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1988 r. (BGBl. I, s. 2615):]

(2) Wyrównanie szans oblicza się, jak następuje: Dla każdej partii, która uzyskała w ostatnich przed dniem oznaczonym wyborach do Parlamentu Federalnego co najmniej 5 procent ważnych głosów drugich oddanych na obszarze wyborczym, ustala się kwoty wyjściowe w wysokości 40 procent ogólnej kwoty składek członkowskich wykazanych w sprawozdaniu obrachunkowym (§ 24) za poprzedzający rok kalendarzowy, podzielonej przez liczbę członków wykazanych w tym samym sprawozdaniu obrachunkowym, jak i dotacji, podzielonych przez liczbę przypadających na partię ważnych głosów drugich. Każdorazowo najwyższą z kwot wyjściowych mnoży się przez liczbę członków względnie uzyskanych ważnych głosów drugich każdej partii w rozumieniu ustępu 1. Różnice wynikające z obu obliczeń pomiedzy wynikami, o których mowa w zdaniu 2, a 40 procentami ogólnej kwoty składek członkowskich względnie dotacji w rozumieniu zdania 1, które wpłynęły do partii, dodaje się i dzieli przez dwa, z czego wynika kwota, jaką należy wypłacić danej partii tytułem wyrównania szans. Kwota ta nie może przekraczać 10 procent ogólnej sumy kosztów kampanii wyborczej, o zwrot których, stosownie do wyniku poprzedzających wyborów, partii przysługuje roszczenie.

(3) Kwoty wyrównania szans ustala Prezydium Niemieckiego Parlamentu Federalnego, a ich wypłata dokonywana jest każdorazowo w terminie do 60 dnia roku kalendarzowego, który następuje po dniu oznaczonym.

(4) Prezydent Niemieckiego Parlamentu Federalnego powiadamia partie na piśmie o wysokości kwot.

(5) Pierwsza wypłata kwot z tytułu wyrównania szans nastąpi za rok obrachunkowy 1984.

[Ustęp 6 dodany piątą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1988 r. (BGBl. I, s. 2615):]

(6) Przed zmianami w strukturze i wysokości wyrównania szans stosuje się odpowiednio § 18 ust. 8.

(Dotychczasowy) Rozdział piąty

obowiązuje stosownie do czwartej ustawy o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577), jako:

Sechster Abschnitt Rechenschaftslegung

§ 23. Pflicht zur öffentlichen Rechenschaftslegung

(1) Der Vorstand der Partei hat über die Herkunft der Mittel, die seiner Partei innerhalb eines Kalenderjahres (Rechnungsjahr) zugeflossen sind, in einem Rechenschaftsbericht öffentlich Rechenschaft zu geben.

[Änderung des Absatzes 1 durch Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1988 (BGBl. I S. 2615):]

(1) Der Vorstand der Partei hat über die Herkunft und die Verwendung der Mittel, die seiner Partei innerhalb eines Kalenderjahres (Rechnungsjahr) zugeflossen sind, sowie über das Vermögen der Partei zum Ende des Kalenderjahres in einem Rechenschaftsbericht öffentlich Rechenschaft zu geben. Im Rechenschaftsbericht ist auch die Zahl der beitragspflichtigen Mitglieder zum Ende des Kalenderjahres zu verzeichnen.

(2) Der Rechenschaftsbericht muß von einem Wirtschaftsprüfer oder einer Wirtschaftsprüfungsgesellschaft nach den Vorschriften der §§ 29 bis 31 geprüft werden. Er ist bis zum 30. September des dem Rechnungsjahr folgenden Jahres beim Präsidenten des Deutschen Bundestages einzureichen und von diesem im Bundesanzeiger zu veröffentlichen. Der Präsident des Deutschen Bundestages kann die Frist aus besonderen Gründen bis zu drei Monaten verlängern.

[Änderung des Absatzes 2 durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

(2) Der Rechenschaftsbericht muß von einem Wirtschaftsprüfer oder einer Wirtschaftsprüfungsgesellschaft nach den Vorschriften der §§ 29 bis 31 geprüft werden. Er ist bis zum 30. September des dem Rechnungsjahr folgenden Jahres beim Präsidenten des Deutschen Bundestages einzureichen und von diesem als Bundestagsdrucksache zu verteilen. Der Präsident des Deutschen Bundestages kann die Frist aus besonderen Gründen bis zu drei Monaten verlängern. Der Rechenschaftsbericht der Partei ist dem jeweils auf seine Veröffentlichung folgenden Bundesparteitag zur Erörterung vorzulegen.

(3) Der Präsident des Deutschen Bundestages darf Zahlungen nach den §§ 18 bis 20 nicht leisten, solange ein den Vorschriften des Fünftens Abschnitts entsprechender Rechenschaftsbericht nicht eingereicht worden ist.

[Neue Absätze 3, 4 und 5 angefügt durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

(3) Der Präsident des Deutschen Bundestages prüft ob der Rechenschaftsbericht den Vorschriften des Sechsten Ab-

Rozdział szósty Sprawozdawczość obrachunkowa

§ 23. Obowiązek publicznej sprawozdawczości obrachunkowej

(1) Zarząd partii zdaje publicznie sprawozdanie obrachunkowe z pochodzenia środków, które wpłynęły do jego partii w ciągu roku kalendarzowego (rok obrachunkowy).

[Zmiana ustępu 1 piątą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1988 r. (BGBl. I, s. 2615):]

(1) Zarząd partii zdaje publicznie sprawozdanie z pochodzenia i przeznaczenia środków, które wpłynęły do jego partii w ciągu roku kalendarzowego (rok obrachunkowy), jak i z majątku partii do końca roku kalendarzowego. W sprawozdaniu obrachunkowym należy także wykazać liczbę członków obowiązanych do płacenia składek do końca roku kalendarzowego.

(2) Sprawdzanie obrachunkowe wymaga sprawdzenia przez rewidenta gospodarczego lub towarzystwo rewizji gospodarczej stosownie do §§ 29 do 31. Należy je złożyć do 30 września roku następującego po roku obrachunkowym prezydentowi Niemieckiego Parlamentu Federalnego, który ogłasza je w Federalnym Informatorze Urzędowym. Prezydent Niemieckiego Parlamentu Federalnego może przedłużyć ten termin z nadzwyczajnych powodów do trzech miesięcy.

[Zmiana ustępu 2 czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

(2) Sprawozdanie obrachunkowe wymaga sprawdzenia przez rewidenta gospodarczego lub towarzystwo rewizji gospodarczej stosownie do §§ 29 do 31. Należy je złożyć do 30 września roku następującego po roku obrachunkowym prezydentowi Niemieckiego Parlamentu Federalnego, który rozprowadzi je w formie druku Parlamentu Federalnego. Prezydent Niemieckiego Parlamentu Federalnego może przedłużyć ten termin z nadzwyczajnych powodów do trzech miesięcy. Sprawozdanie obrachunkowe partii po jego opublikowaniu przedkłada się każdorazowo do rozpatrzenia najbliższemu zjazdowi partii.

(3) Prezydentowi Niemieckiego Parlamentu Federalnego nie wolno dokonywać wypłat przewidzianych w §§ 18 do 20, dopóki nie wpłynęło sprawozdanie obrachunkowe odpowiadające przepisom rozdziału piątego.

[Nowe ustępy 3, 4 i 5 wprowadzone czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

(3) Prezydent Niemieckiego Parlamentu Federalnego bada, czy sprawozdanie obrachunkowe odpowiada przepisom roz-

schnittes entspricht. Das Ergebnis der Prüfung ist in den Bericht nach Absatz 5 aufzunehmen.

(4) Zahlungen nach den §§ 18 bis 20 sowie § 22 a dürfen nicht geleistet werden, solange ein den Vorschriften des Sechsten Abschnittes entsprechender Rechenschaftsbericht nicht eingereicht worden ist.

(5) Der Präsident des Deutschen Bundestages erstattet dem Deutschen Bundestag jährlich über die Entwicklung der Parteienfinanzen sowie über die Rechenschaftsberichte der Parteien Bericht. Der Bericht wird als Bundestagsdrucksache verteilt.

[Paragraph 23a angefügt durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

§ 23a. Rechtswidrig erlangte Spenden

(1) Hat eine Partei Spenden rechtswidrig erlangt oder Mittel nicht den Vorschriften dieses Gesetzes entsprechend verwendet oder nicht im Rechenschaftsbericht veröffentlicht (§ 25 Abs. 2), so verliert sie den Anspruch auf Erstattung der Wahlkampfkosten in Höhe des Zweifachen des rechtswidrig erlangten oder nicht den Vorschriften dieses Gesetzes entsprechend verwendeten oder veröffentlichten Betrages. Die rechtswidrig erlangten Spenden sind an das Präsidium des Deutschen Bundestages abzuführen.

(2) Als rechtswidrig erlangt gelten Spenden im Sinne des § 25 Abs. 1 Satz 2, soweit sie entgegen der Vorschrift des § 25 Abs. 3 nicht unverzüglich an das Präsidium des Deutschen Bundestages weitergeleitet werden.

(3) Das Präsidium des Deutschen Bundestages leitet die innerhalb eines Kalenderjahres eingegangenen Mittel zu Beginn des nächsten Kalenderjahres an Einrichtungen weiter, die mildtätigen, kirchlichen, religiösen oder wissenschaftlichen Zwecken dienen.

(4) Absatz 1 findet keine Anwendung, soweit die Länder durch Gesetz entsprechende Regelungen für die Landesverbände der Parteien sowie für die diesen nachgeordneten Gebietsverbände getroffen haben. Die Parteien sollen in die Satzungen Regelungen für den Fall aufnehmen, daß Maßnahmen nach Absatz 1 durch Landesverbände oder diesen nachgeordnete Gebietsverbände verursacht werden.

§ 24. Rechenschaftsbericht

(1) Der Rechenschaftsbericht besteht aus einer Einnahmerekchnung. In den Rechenschaftsbe-

richte des sechsten. Wynik badania należy włączyć do sprawozdania, o którym mowa w ustępie 5.

(4) Wypląt przewidzianych w §§ 18 do 20, jak i w § 22a nie wolno dokonywać dopóki nie wpłynię sprawozdanie obrachunkowe, odpowiadające przepisom rozdziału szóstego.

(5) Prezydent Niemieckiego Parlamentu Federalnego składa Niemieckiemu Parlamentowi Federalnemu coroczne sprawozdanie o rozwoju finansów partyjnych, jak i o sprawozdaniach obrachunkowych partii. Sprawozdanie rozprowadza się w formie druku Parlamentu Federalnego.

[Paragraf 23a dodano czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

§ 23a. Dotacje uzyskane nielegalnie

(1) W przypadku uzyskania przez partię dotacji nielegalnie lub zadysonowania środkami w sposób nie odpowiadający przepisom niniejszej ustawy, lub też nie opublikowania ich w sprawozdaniu obrachunkowym (§ 25 ust. 2) traci ona prawo do rekompensaty kosztów kampanii wyborczej w podwójnej wysokości kwoty nielegalnie uzyskanej lub zadysonowanej w sposób nie odpowiadający przepisom niniejszej ustawy. Nielegalnie uzyskane dotacje należy odprowadzić do Prezydium Niemieckiego Parlamentu Federalnego.

(2) Za nielegalnie uzyskane uważa się dotacje w rozumieniu § 25 ust. 1 zdanie 2, o ile wbrew przepisom § 25 ust. 3 nie zostaną one bezzwłocznie przekazane Prezydium Niemieckiego Parlamentu Federalnego.

(3) Prezydium Niemieckiego Parlamentu Federalnego kieruje środki, które wpłynęły w ciągu roku kalendarzowego, z początkiem następnego roku kalendarzowego do instytucji, które służą celom dobroczynnym, kościelnym, religijnym lub naukowym.

(4) Ustępu 1 nie stosuje się, jeżeli kraje dokonały w drodze ustawy odpowiednich regulacji dla związków krajowych partii, jak i dla podporządkowanych im związków terytorialnych. Partie winny zamieścić w statutach regulacje na wypadek, gdy związki krajowe lub podporządkowane im związki terytorialne spowodują zastosowanie środków przewidzianych w ustępie 1.

§ 24. Sprawozdanie obrachunkowe

(1) Sprawozdanie obrachunkowe składa się z rachunku wpływów. Sprawozdanie obra-

richt der Partei sind die Rechenschaftsberichte der einzelnen Landesverbände gesondert aufzunehmen. Die Rechenschaftsberichte der den Landesverbänden nachgeordneten Gebietsverbände sind ungesondert in die Teilberichte der Landesverbände aufzunehmen. Die Landesverbände haben die Teilberichte der ihnen nachgeordneten Verbände gesammelt bei ihren Rechenschaftsunterlagen aufzubewahren.

(2) In der Einnahmerekchnung sind folgende Posten gesondert auszuweisen:

1. Mitgliedsbeiträge,
 2. Beiträge der Fraktionsmitglieder und ähnliche regelmäßige Beiträge,
 3. Einnahmen aus
 - a) Vermögen,
 - b) Veranstaltungen, Vertrieb von Druckschriften und Veröffentlichungen und sonstiger mit Einnahmen verbundener Tätigkeit der Partei,
 4. Spenden,
 5. Kredite,
 6. Erstattungsbeträge nach dem Vierten Abschnitt,
 7. sonstige Einnahmen.
- (3) Die Partei kann dem Rechenschaftsbericht, insbesondere auch einzelnen seiner Posten, kurzgefaßte Erläuterungen beifügen.

[Paragraf 24 neugefaßt und ergänzt durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

(1) Der Rechenschaftsbericht besteht aus einer Einnahmen- und Ausgabenrechnung sowie einer Vermögensrechnung. In den Rechenschaftsbericht der Gesamtpartei sind die Rechenschaftsberichte jeweils getrennt nach Bundesverband und Landesverband sowie die Rechenschaftsberichte der nachgeordneten Gebietsverbände je Landesverband aufzunehmen. Die Landesverbände haben die Teilberichte der ihnen nachgeordneten Gebietsverbände gesammelt bei ihren Rechenschaftsunterlagen aufzubewahren.

(2) Einnahmen sind:

1. Mitgliedsbeiträge und ähnliche regelmäßige Beiträge,
2. Einnahmen aus Vermögen,
3. Einnahmen aus Veranstaltungen, Vertrieb von Druckschriften und Veröffentlichungen und sonstiger mit Einnahmen verbundener Tätigkeit der Partei,
4. Einnahmen aus Spenden,
5. Einnahmen aus dem Chancenausgleich,
6. Einnahmen aus der Wahlkampfkostenersatzung,
7. Zuschüsse von Gliederungen,
8. sonstige Einnahmen.

(3) Ausgaben sind:

1. Personalausgaben,
2. Ausgaben des laufenden Geschäftsbetriebes,
3. Ausgaben für innerparteiliche Gremienarbeit und Information,
4. Ausgaben für Öffentlichkeitsarbeit und Wahlen,
5. Zuschüsse an Gliederungen,

chunkowe partii wino obejmować sprawozdania obrachunkowe z podziałem na związki krajowe. Sprawozdania obrachunkowe związków terytorialnych podporządkowanych związkom krajowym ujmują się w sprawozdaniach obrachunkowych częściowych związków krajowych. Związki krajowe przechowują sprawozdania obrachunkowe częściowe zbiorcze w ramach sprawozdawczej dokumentacji obrachunkowej.

(2) W rachunku wpływów należy wykazać oddzielnie następujące pozycje:

1. Składki członkowskie,
2. Składki członków frakcji i podobne regularne składki,
3. Wpływy z
 - a) majątku
 - b) imprez, kolportażu druków i publikacji oraz innych wpływów związanych z działalnością partii,
4. Dotacje,
5. Kredyty,
6. Kwoty rekompensaty stosownie do rozdziału czwartego,
7. Inne wpływy.

(3) Partia może załączyć do sprawozdania obrachunkowego związane wyjaśnienia, zwłaszcza gdy dotyczą one poszczególnych pozycji.

[Paragraf 24 otrzymał nowe brzmienie i został uzupełniony czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

(1) Sprawozdanie obrachunkowe składa się z rachunku wpływów i wydatków, jak i rachunku majątkowego. Sprawozdanie obrachunkowe całej partii winno obejmować sprawozdania obrachunkowe z podziałem na związki federalny i związki krajowy, jak i sprawozdania obrachunkowe związków terytorialnych podporządkowanych każdemu ze związków krajowych. Związki krajowe przechowują sprawozdania częściowe zbiorcze w ramach sprawozdawczej dokumentacji obrachunkowej.

(2) Wpływami są:

1. Składki członkowskie i podobne regularne składki,
2. Wpływy z majątku,
3. Wpływy z imprez, kolportażu druków i publikacji oraz innych wpływów związanych z działalnością partii.

4. Wpływy z dotacji,

5. Wpływy z tytułu wyrównania szans,

6. Wpływy z rekompensaty kosztów kampanii wyborczej,

7. Przekazy od członów organizacyjnych,

8. Inne wpływy.

(3) Wydatkami są:

1. Wydatki osobowe,

2. Wydatki z tytułu bieżącej działalności,

3. Wydatki na pracę gremiów wewnątrzpartyjnych i informację,

4. Wydatki na działalność publiczną i wybory,

5. Przekazy dla członów organizacyjnych,

6. Zinsen,
7. sonstige Ausgaben.
(4) Die Vermögensrechnung umfaßt:
1. Besitzposten
I. Anlagevermögen
1. Haus- und Grundvermögen
2. Geschäftsstellenausstattung
3. Finanzanlagen
II. Umlaufvermögen
1. Beitragsforderungen
2. Forderungen auf Erstattung von Wahlkampfkosten
3. Forderungen auf Chancenausgleich

4. Geldbestände
5. sonstige Vermögensgegenstände
2. Schuldposten
I. Rückstellungen
II. Verbindlichkeiten
1. Beitragsverbindlichkeiten
2. Verbindlichkeiten gegenüber Kreditinstituten
3. sonstige Verbindlichkeiten
III. Reinvermögen (positiv oder negativ).

(5) Die wahlkampfbezogenen Kosten einer jeden Wahl sind nach Absatz 3 gegliedert und unabhängig von den Rechnungsjahren insgesamt gesondert auszuweisen und den nach Absatz 2 gegliederten wahlkampfkostenbezogenen Einnahmen gegenüberzustellen.

(6) Die Partei kann dem Rechenschaftsbericht, insbesondere einzelnen seiner Positionen, kurzgefaßte Erläuterungen beifügen.

[Änderung durch Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1988 (BGBl. I S. 2615): Erneuerter Paragraph 6 wurde angefügt und der bisherige Paragraph 6 wurde Paragraph 7.]

(6) Die Anzahl der beitragspflichtigen Mitglieder zum Jahresende ist zu verzeichnen.

(7) Die Partei kann dem Rechenschaftsbericht, insbesondere einzelnen seiner Positionen, kurzgefaßte Erläuterungen beifügen.

§ 25. Benennung der Spender

Spenden an eine Partei oder einen oder mehrere ihrer Gebietsverbände, deren Gesamtwert in einem Kalenderjahr bei einer natürlichen Person 20 000 Deutsche Mark, bei einer juristischen Person 200 000 Deutsche Mark übersteigt, sind unter Angabe des Namens und der Anschrift des Spenders sowie der Gesamthöhe der Spende im Rechenschaftsbericht zu verzeichnen.

[Änderung des Paragraphen 25 durch Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes vom 22.7.1969 (BGBl. I S. 925).]

Spenden an eine Partei oder einen oder mehrere ihrer Gebietsverbände, deren Gesamtwert in einem Kalenderjahr 20 000 Deutsche Mark übersteigt, sind unter Angabe des Namens und der Anschrift des Spenders sowie der Gesamthöhe der Spende im Rechenschaftsbericht zu verzeichnen.

6. Odsetki,
7. Inne wydatki.
(4) Rachunek majątkowy obejmuje:

1. Aktywa
I. Majątek zakładowy
1. Budynki i majątek gruntowy
2. Wyposażenie biur
3. Lokaty finansowe
II. Majątek obrotowy
1. Roszczenia z tytułu składek.
2. Roszczenia o rekompensatę kosztów kampanii wyborczej
3. Roszczenia z tytułu wyrównania szans
4. Zapasy gotówkowe
5. Inne przedmioty majątkowe

2. Pasywa
I. Wydatki przyszłych okresów
II. Zobowiązania
1. Zobowiązania z tytułu składek
2. Zobowiązania wobec instytucji kredytowych
3. Inne zobowiązania
III. Majątek czysty (pozytywny albo negatywny)

(5) Koszty związane z każdorazowymi wyborami dzieli się zgodnie z ustępem 3 i wykazuje oddzielnie niezależnie od lat obrachunkowych, a następnie zestawia się je z wpływami z kampanii wyborczej podzielonymi stosownie do ustępu 2.

(6) Partia może załączyć do sprawozdania obrachunkowego zwięzłe wyjaśnienia, zwłaszcza gdy dotyczą one poszczególnych pozycji.

[Zmiana piąta ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1988 r. (BGBl. I, s. 2615), wprowadzono nowy paragraf 6, a dotychczasowy paragraf 6 stał się paragrafem 7.]

(6) Należy wykazać liczbę członków obowiązanych do płacenia składek do końca roku.

(7) Partia może załączyć do sprawozdania obrachunkowego zwięzłe wyjaśnienia, zwłaszcza gdy dotyczą one poszczególnych pozycji.

§ 25. Nazwa donatorów

Dotacje dla partii lub jednego albo kilku jej związków terytorialnych, których całkowita wartość przewyższa w roku kalendarzowym przy osobach fizycznych 20 000 marek niemieckich, a przy osobach prawnych 200 000 marek niemieckich, uwidacznia się w sprawozdaniu obrachunkowym z podaniem nazwiska i adresu donatora oraz pełnej wysokości dotacji.

[Zmiana paragrafu 25 ustawą o zmianie ustawy o partiach z dnia 22 VII 1969 r. (BGBl. I, s. 925).]

Dotacje dla partii lub jednego albo kilku jej związków terytorialnych, których całkowita wartość przewyższa w roku kalendarzowym 20 000 marek niemieckich, uwidacznia się w sprawozdaniu obrachunkowym z podaniem nazwiska i adresu donatora oraz pełnej wysokości dotacji.

[Paragraf 25 neu gefaßt durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

§ 25. Spenden

(1) Parteien sind berechtigt, Spenden anzunehmen. Ausgenommen hiervon sind:

1. Spenden von politischen Stiftungen,
2. Spenden von Körperschaften, Personenvereinigungen und Vermögensmassen, die nach der Satzung, dem Stiftungsgeschäft oder der sonstigen Verfassung und nach der tatsächlichen Geschäftsführung ausschließlich und unmittelbar gemeinnützigen, mildtätigen oder kirchlichen Zwecken dienen (§§ 51 bis 68 der Abgabenordnung),
3. Spenden von außerhalb des Geltungsbereiches dieses Gesetzes, es sei denn, daß

- a) diese Spenden aus dem Vermögen eines Deutschen im Sinne des Grundgesetzes oder eines Wirtschaftsunternehmens, dessen Anteile sich zu mehr als 50 vom Hundert im Eigentum von Deutschen im Sinne des Grundgesetzes befinden, unmittelbar einer Partei zufließen,
- b) es sich um Spenden handelt einer ausländischen Partei, die im Europäischen Parlament vertreten ist, deren Fraktion im Europäischen Parlament oder

- c) es sich um eine Spende eines Ausländers von nicht mehr als 1000 Deutsche Mark handelt,

4. Spenden von Berufsverbänden, die diesen mit der Maßgabe zugewandt wurden, sie an eine politische Partei weiterzuleiten,
5. Spenden, soweit sie im Einzelfall mehr als 1000 Deutsche Mark betragen und deren Spender nicht feststellbar sind oder erkennbar nur die Spende nicht genannter Dritter weiterleiten,
6. Spenden, die erkennbar in Erwartung eines bestimmten wirtschaftlichen oder politischen Vorteils gewährt werden.

(2) Spenden an eine Partei oder einen oder mehrere ihrer Gebietsverbände, deren Gesamtwert in einem Kalenderjahr (Rechnungsjahr) 20 000 Deutsche Mark übersteigt, sind unter Angabe des Namens und der Anschrift des Spenders sowie der Gesamthöhe der Spende im Rechenschaftsbericht zu verzeichnen.

[Änderung des Absatzes 2 durch Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1988 (BGBl. I S. 2615):]

(2) Spenden an eine Partei oder einen oder mehrere ihrer Gebietsverbände, deren Gesamtwert in einem Kalender-

[Paragraf 25 otrzymał nowe brzmienie czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

§ 25. Dotacje

(1) Partie są uprawnione do przyjmowania dotacji. Wyjątek stanowią:

1. Dotacje od fundacji politycznych,
2. Dotacje od korporacji, zrzeszeń osobowych i mas majątkowych, które stosownie do statutu, interesu fundacji lub innej konstytucji i rzeczywiście prowadzonej działalności, służą wyłącznie i bezpośrednio celom ogólnie użytecznym, dobroczynnym lub kościelnym (§§ 51 do 68 ordynacji o daninach),
3. Dotacje spoza zasięgu mocy obowiązującej niniejszej ustawy, chyba, że

- a) dotacje te napływają bezpośrednio do partii z majątku Niemca w rozumieniu Ustawy Zasadniczej lub przedsiębiorstwa gospodarczego, którego ponad 50 procent udziałów stanowi własność Niemców w rozumieniu Ustawy Zasadniczej.

- b) chodzi o dotacje od partii zagranicznej, która jest reprezentowana w Parlamencie Europejskim, jej frakcji w Parlamencie Europejskim lub zagranicznego członka Parlamentu Europejskiego lub

- c) chodzi o dotację cudzoziemca nie wyższą niż 1000 marek niemieckich.

4. Dotacje od zrzeszeń zawodowych, które są im przyznawane w celu dalszego przekazania partii politycznej,

5. Dotacje, o ile wynoszą one w pojedynczym przypadku ponad 1000 marek niemieckich, a których donatorów nie można ustalić albo ewidentnie przekazują oni dotacje nieznanym osobom trzecim,
6. Dotacje, które przyznano ewidentnie w oczekiwaniu umiarkowanej korzyści gospodarczej lub politycznej.

(2) Dotacje dla partii albo jednego lub kilku jej związków terytorialnych, których całkowita wartość przewyższa w roku kalendarzowym (roku obrachunkowym) 20 000 marek niemieckich, uwidacznia się w sprawozdaniu obrachunkowym z podaniem nazwiska i adresu donatora, jak i pełnej wysokości dotacji.

[Zmiana ustępu 2 piątą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1988 r. (BGBl. I, s. 2615):]

(2) Dotacje dla partii, albo jednego lub kilku jej związków terytorialnych, których całkowita wartość przewyższa w

jahr (Rechnungsjahr) 40 000 Deutsche Mark übersteigt, sind unter Angabe des Namens und der Anschrift des Sponsors sowie der Gesamthöhe der Spende im Rechenschaftsbericht zu verzeichnen. (3) Nach Absatz 1 Satz 2 unzulässige Spenden sind von der Partei unverzüglich an des Präsidium des Deutschen Bundestages weiterzuleiten.

§ 26. Begriff der Einnahme

(1) Einnahme ist, soweit für einzelne Einnahmearten (§ 24 Abs. 2) nichts besonderes gilt, jede der Partei von außen zufließende Geld- oder geldwerte Leistung, die weder durch eine gleichwertige Gegenleistung ausgeglichen ist noch auf einer Ersatz-, Entschädigungs- oder Rückerstattungspflicht beruht. Als Einnahmen gelten auch die Freistellung von üblicherweise entstehenden Verbindlichkeiten sowie die Übernahme von Veranstaltungen und Maßnahmen, mit den ausdrücklich für eine Partei geworben wird durch andere.

(2) Alle Einnahmen sind mit ihrem vollen Betrag an der für sie vorgesehenen Stelle einzusetzen. Mit den Einnahmen zusammenhängende Ausgaben dürfen nur insoweit abgezogen werden, als sie unmittelbar zur Beschaffung der betreffenden Einnahme aufgewandt wurden.

[Absätze 1 und 2 geändert durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. S. 1577).]

(1) Einnahme ist, soweit für einzelne Einnahmearten (§ 24 Abs. 2) nichts besonderes gilt, jede der Partei von außen zufließende Geld- oder geldwerte Leistung. Als Einnahmen gelten auch die Freistellung von üblicherweise entstehenden Verbindlichkeiten sowie die Übernahme von Veranstaltungen und Maßnahmen, mit denen ausdrücklich für eine Partei geworben wird, durch andere.

(2) Alle Einnahmen sind mit ihrem vollen Betrag an der für sie vorgesehenen Stelle einzusetzen. § 27 Abs. 2 bleibt unberührt.

(3) Wirtschaftsgüter, die nicht in Geld bestehen, sind mit den im gewöhnlichen Geschäftsverkehr für gleiche oder vergleichbare Leistungen üblicherweise zu zahlenden Preisen anzusetzen.

(4) Durchlaufende Gelder und Leistungen sowie Mitgliedsbeiträge und sonstige Einnahmen, die von vornherein für eine schlüsselmäßige Verteilung unter mehrere Gebietsverbände bestimmt sind, werden bei der Stelle ausgewiesen, bei der sie endgültig verbleiben.

§ 27. Einzelne Einnahmearten

(1) Mitgliedsbeiträge im Sinne des § 24 Abs. 2 Nr. 1 sind Beiträge, die die Mitglieder in dieser Eigenschaft entrichten, insbesondere auch Aufnahmegebühren und Sonderumlagen.

roku kalendarzowym (roku obrachunkowym) 40 000 marek niemieckich, uwidacznia się w sprawozdaniu obrachunkowym z podaniem nazwiska i adresu donatora, jak i pełnej wysokości dotacji. (3) Dotacje niedopuszczalne w świetle ustępu 1 zdanie 2 partia przekazuje niezwłocznie do Prezydium Niemieckiego Parlamentu Federalnego.

§ 26. Pojęcie wpływu

(1) Wpływem jest, o ile dla poszczególnych rodzajów wpływów (§ 24 ust. 2) nie ma odrębnej regulacji, każde wpływające do partii z zewnątrz świadczenie pieniężne lub mające wartość pieniężną, które nie jest skompenrowane ani przez równoważne świadczenie wzajemne, ani nie opiera się na obowiązku kompensaty, odszkodowania lub zwrotu. Za wpływy uważa się także zwolnienie ze zwyczajowo powstających zobowiązań, jak i przejęcie imprez i przedsięwzięć w celu wyraźnej agitacji na rzecz jakiejś partii.

(2) Wszelkie wpływy uwidacznia się w pełnej kwocie w przewidzianym dla nich miejscu. Związane z wpływami wydatki wolno potrącać jedynie na tyle, na ile zostały one użyte bezpośrednio dla osiągnięcia danego wpływu.

[Ustępy 1 i 2 zmienione czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577).]

(1) Wpływem jest, o ile dla poszczególnych rodzajów wpływów (§ 24 ust. 2) nie ma odrębnej regulacji, każde wpływające z zewnątrz do partii świadczenie pieniężne lub mające wartość pieniężną. Za wpływy uważa się także zwolnienie ze zwyczajowo powstających zobowiązań, jak i przejęcie imprez i przedsięwzięć w celu wyraźnej agitacji na rzecz jakiejś partii.

(2) Wszelkie wpływy uwidacznia się w pełnej kwocie w przewidzianym dla nich miejscu. Nie narusza to § 27 ust. 2.

(3) Dobra gospodarcze, nie występujące w postaci pieniężnej, ocenia się według cen płatnych zwyczajowo w powszechnym obrocie handlowym za jednakowe lub porównywalne świadczenia.

(4) Bieżące pieniężne i świadczenia, jak i składki członkowskie i inne wpływy przeznaczone z góry na rozdział według klucza pomiędzy kilka związków terytorialnych, należy wykazać pod pozycją, pod którą ostatecznie pozostaną.

§ 27. Poszczególne rodzaje wpływów

(1) Składkami członkowskimi w rozumieniu § 24 ust. 2 p. 1 są składki uiszczane w tym charakterze przez członków, a zwłaszcza z należności tytułem wpisowego i specjalne re-parycje.

[Änderung des Absatzes 1 durch Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1988 (BGBl. I S. 2615).]

(1) Mitgliedsbeiträge und ähnliche regelmäßige Beiträge im Sinne des § 24 Abs. 2 Nr. 1 sind nur solche Geldleistungen, die ein Mitglied auf Grund satzungrechtlicher Vorschriften entrichtet. Darüber hinausgehende Zahlungen, insbesondere auch Aufnahmegebühren, Sonderumlagen und Sammlungen, sind als Spenden zu verzeichnen.

(2) Bei den in § 24 Abs. 2 Nr. 3 genannten Einnahmequellen ist der Reinertrag einzusetzen. Die Ausweisungspflicht nach § 24 Abs. 2 Nr. 4 und 5 bleibt unberührt.

(3) Bei der Einnahmerekchnung können Sach-, Werk- und Dienstleistungen, die die Mitglieder der Partei oder die der Partei nahestehenden Organisationen außerhalb eines Geschäftsbetriebes üblicherweise unentgeltlich zur Verfügung stellen oder die einen Wert von 1000 Deutsche Mark im Einzelfall nicht übersteigen, unberücksichtigt bleiben. Für die Übernahme von Veranstaltungen und Maßnahmen der Parteiwerbung gilt Satz 1 entsprechend.

[Absätze 2 und 3 geändert durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577).]

(2) Bei den in § 24 Abs. 2 Nr. 2 und 3 genannten Einnahmequellen ist der Reinertrag einzusetzen. Die Ausweisungspflicht nach § 24 Abs. 2 Nr. 4 bleibt unberührt. Sonstige Einnahmen nach § 24 Abs. 2 Nr. 8 sind aufzugliedern und zu erläutern, soweit sie bei einer der in § 24 Abs. 1 aufgeführten Gliederungen mehr als 5 vom Hundert der Summe der Einnahmen aus den Nummern 1 bis 6 ausmachen.

(3) Bei der Einnahmerekchnung können Sach-, Werk- und Dienstleistungen, die die Mitglieder der Partei außerhalb eines Geschäftsbetriebes üblicherweise unentgeltlich zur Verfügung stellen oder die einen Wert von 1000 Deutsche Mark im Einzelfall nicht übersteigen, unberücksichtigt bleiben. Für die Übernahme von Veranstaltungen und Maßnahmen der Parteiwerbung gilt Satz 1 entsprechend.

(4) Bei Einnahmen aus Krediten sind nur Kreditzuflüsse von mehr als 1000 Deutsche Mark in einem Rechnungsjahr und nur dann auszuweisen, soweit der Kredit bis zum Schluß des Rechnungsjahres nicht zurückgezahlt worden ist.

[Absatz 4 gestrichen durch obenerwähntes Gesetz vom 22.12.1983]

§ 28. Pflicht zur Buchführung

Die Parteien haben Bücher über ihre rechen- schaftspflichtigen Einnahmen zu führen. Dabei ist nach den Grundsätzen ordnungsgemäßer Buchführung unter Berücksichtigung des Gesetzeszweckes zu verfahren. Die Rechnungsunterlagen sind fünf Jahre aufzubewahren. Die Aufbewahrungsfrist beginnt mit Ablauf des Rechnungsjahres.

[Zmiana ustępu 1 piątą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1988 r. (BGBl. I, s. 2615).]

(1) Składkami członkowskimi i podobnymi regularnymi składkami w rozumieniu § 24 ust. 2 p. 1 są tylko takie świadczenia pieniężne, które członek uiszcza na podstawie przepisów statutowych. Wykraczające ponad to wpłaty, w szczególności należności tytułem wpisowego, specjalne repartycje i kolekty, należy wykazywać jako dotacje.

(2) W odniesieniu do wymienionych w § 24 ust. 2 p. 3 źródeł wpływów podaje się czysty dochód. Nie narusza to obowiązku wykazu określonego w § 24 ust. 2 p. 4 i 5.

(3) Przy obliczaniu wpływów można nie uwzględnić świadczeń rzeczowych, pracy i usług wykonywanych zwyczajowo i nieodpłatnie przez członków partii lub przez organizacje blisko z partią związane poza działalnością gospodarczą lub tych, które nie przewyższają w pojedynczym wypadku kwoty 1000 marek niemieckich. Zdanie 1 stosuje się odpowiednio dla przejmowania imprez i przedsięwzięć w celu agitacji na rzecz partii.

[Ustępy 2 i 3 zmienione czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577).]

(2) W odniesieniu do wymienionych w § 24 ust. 2 p. 2 i 3 źródeł wpływów podaje się czysty dochód. Nie narusza to obowiązku wykazu, określonego w § 24 ust. 2 p. 4. Inne wpływy, o których mowa w § 24 ust. 1 p. 8, należy rozdzielić i objaśnić, o ile stanowią one dla jednego z członów wymienionych w § 24 ust. 1 ponad 5 procent sumy wpływów z punktów 1 do 6.

(3) Przy obliczaniu wpływów można nie uwzględnić świadczeń rzeczowych, pracy i usług, wykonywanych zwyczajowo i nieodpłatnie przez członków partii poza działalnością gospodarczą lub tych, które nie przewyższają w pojedynczym przypadku kwoty 1000 marek niemieckich. Zdanie 1 stosuje się odpowiednio dla przejmowania imprez i przedsięwzięć w celu agitacji na rzecz partii.

(4) Przy wpływach z kredytów należy wykazywać jedynie przekazy kredytowe powyżej 1000 marek niemieckich w roku obrachunkowym i tylko wtedy, gdy kredyt ten nie został spłacony do końca roku obrachunkowego.

[Ustęp 4 skreślono wymienioną wyżej ustawą z dnia 22 XII 1983 r.]

§ 28. Obowiązek prowadzenia księgowości

Partie prowadzą księgi wpływów objętych obowiązkiem sprawozdawczości. Postępują przy tym zgodnie z zasadami prawidłowej księgowości z uwzględnieniem celu ustawowego. Dokumenty rachunkowe przechowuje się przez pięć lat. Termin przechowywania rozpoczyna się z upływem roku obrachunkowego.

[Änderung des Paragraphen 28 durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

Die Parteien haben Bücher über ihre Rechenschaftspflichtigen Einnahmen und Ausgaben sowie über ihr Vermögen zu führen. Dabei ist nach den Grundsätzen ordnungsgemäßer Buchführung unter Berücksichtigung des Gesetzeszweckes zu verfahren. Die Rechnungsunterlagen sind fünf Jahre aufzubewahren. Die Aufbewahrungsfrist beginnt mit Ablauf des Rechnungsjahres.

§ 29. Prüfung des Rechenschaftsberichts

(1) Die Prüfung nach § 23 Abs. 2 Satz 1 erstreckt sich auf die Partei sowie nach Wahl des Prüfers auf mindestens zwei Landesverbände und vier nachgeordnete Gebietsverbände niedrigerer Stufen.

[Änderung des Absatzes 1 durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

(1) Die Prüfung nach § 23 Abs. 2 Satz 1 und Abs. 3 erstreckt sich auf die Bundespartei, ihre Landesverbände sowie nach Wahl des Prüfers auf mindestens vier nachgeordnete Gebietsverbände.

(2) Der Prüfer kann von den Vorständen und den von ihnen dazu ermächtigten Personen alle Aufklärungen und Nachweise verlangen, welche die sorgfältige Erfüllung seiner Prüfungspflicht erfordert. Es ist ihm insoweit auch zu gestatten, die Unterlagen für die Zusammenstellung des Rechenschaftsberichts, die Bücher und Schriftstücke sowie die Kassen- und Vermögensbestände zu prüfen.

(3) Der Vorstand des zu prüfenden Gebietsverbandes hat dem Prüfer schriftlich zu versichern, daß in dem Rechenschaftsbericht alle rechenschaftspflichtigen Einnahmen erfaßt sind. Auf die Versicherung der Vorstände nachgeordneter Gebietsverbände kann Bezug genommen werden. Es genügt die Versicherung des für die Finanzangelegenheiten zuständigen Vorstandsmitgliedes.

[Änderung des Absatzes 3 durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

(3) Der Vorstand des zu prüfenden Gebietsverbandes hat dem Prüfer schriftlich zu versichern, daß in dem Rechenschaftsbericht alle rechenschaftspflichtigen Einnahmen, Ausgaben und Vermögenswerte erfaßt sind. Auf die Versicherung der Vorstände nachgeordneter Gebietsverbände kann Bezug genommen werden. Es genügt die Versicherung des für die Finanzangelegenheiten zuständigen Vorstandsmitgliedes.

[Zmiana paragrafu 28 czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

Partie prowadzą księgi wpływów i wydatków objętych obowiązkiem sprawozdawczości obrachunkowej, jak i swego majątku. Postępują przy tym zgodnie z zasadami prawidłowej księgowości z uwzględnieniem celu ustawowego. Dokumenty rachunkowe przechowywane przez pięć lat. Termin przechowywania rozpoczyna się z upływem roku obrachunkowego.

§ 29. Rewizja sprawozdania obrachunkowego

(1) Rewizja przewidziana w § 23 ust. 2 zdanie 1 rozciąga się na partię, jak i według wyboru rewidenta, na co najmniej dwa związki krajowe i cztery podporządkowane związki terytorialne niższych szczebli.

[Zmiana ustępu 1 czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

(1) Rewizja przewidziana w § 23 ust. 2 zdanie 1 i ust. 3 rozciąga się na partię federalną, jej związki krajowe, jak i, według wyboru rewidenta, na co najmniej cztery podporządkowane związki terytorialne.

(2) Rewident może zażądać od zarządów i uprawnionych przez nie osób wszelkich wyjaśnień i wykazów, wymaganych dla starannego wypełnienia jego obowiązku rewidentenckiego. Należy mu także zezwolić w tym zakresie na badanie dokumentów związanych z zestawieniem sprawozdania obrachunkowego, ksiąg i pism, jak i stanów kasowych i majątkowych.

(3) Zarząd związku terytorialnego, który podlega rewizji, składa rewidentowi pisemne zapewnienie, że sprawozdanie obrachunkowe obejmuje wszystkie podlegające sprawozdawczości obrachunkowej wpływy. Można się powołać na zapewnienie zarządów podporządkowanych związków terytorialnych. Wystarczy zapewnienie członka zarządu właściwego dla spraw finansowych.

[Zmiana ustępu 3 czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 157):]

(3) Zarząd związku terytorialnego, który podlega rewizji, składa rewidentowi pisemne zapewnienie, że sprawozdanie obrachunkowe obejmuje wszystkie podlegające sprawozdawczości obrachunkowej wpływy, wydatki i wartości majątkowe. Można się powołać na zapewnienie zarządów podporządkowanych związków terytorialnych. Wystarczy zapewnienie członka zarządu właściwego dla spraw finansowych.

§ 30. Prüfungsbericht und Prüfungsvermerk

(1) Das Ergebnis der Prüfung ist in einem schriftlichen Prüfungsbericht niederzulegen, der dem Vorstand der Partei und dem Vorstand des geprüften Gebietsverbandes zu übergeben ist.

(2) Sind nach dem abschließenden Ergebnis der Prüfung keine Einwendungen zu erheben, so hat der Prüfer durch einen Vermerk zu bestätigen,

daß nach pflichtgemäßer Prüfung auf Grund der Bücher und Schriften der Partei sowie der von den Vorständen erteilten Aufklärungen und Nachweise der Rechenschaftsbericht in dem geprüften Umfang (§ 29 Abs. 1) den Vorschriften dieses Gesetzes entspricht.

Sind Einwendungen zu erheben, so hat der Prüfer in seinem Prüfungsvermerk die Bestätigung zu versagen oder einzuschränken. Die geprüften Gebietsverbände sind im Prüfungsvermerk namhaft zu machen.

(3) Der Prüfungsvermerk ist auf dem einzureichenden Rechenschaftsbericht anzubringen und in vollem Wortlaut nach § 23 Abs. 2 Satz 2 mit zu veröffentlichen.

§ 31. Prüfer

(1) Als Prüfer darf nicht bestellt werden, wer Vorstandsmitglied, Mitglied eines allgemeinen Parteiausschusses, Revisionsbeauftragter oder Angestellter der zu prüfenden Partei oder einer ihrer Gebietsverbände ist oder in den letzten drei Jahren vor der Bestellung war.

(2) Die Prüfer, ihre Gehilfen und die bei der Prüfung mitwirkenden gesetzlichen Vertreter einer Prüfungsgesellschaft sind zu gewissenhafter und unparteiischer Wahrnehmung ihrer Aufgaben und zur Verschwiegenheit verpflichtet. § 168 des Aktiengesetzes gilt entsprechend.

(Bisheriger) Sechster Abschnitt

gilt nach dem Vierten Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577) als

Siebenter Abschnitt

Vollzug des Verbots verfassungswidriger Parteien

§ 32. Vollstreckung

(1) Wird eine Partei oder eine Teilorganisation einer Partei nach Artikel 21 Abs. 2 des Grundgesetzes für verfassungswidrig erklärt, so treffen die von den Landesregierungen bestimmten Behörden im Rahmen der Gesetze alle

§ 30. Sprawozdanie rewizyjne i adnotacja rewizyjna

(1) Wynik rewizji podlega ujęciu w pisemnym sprawozdaniu rewizyjnym, które przekazuje się zarządowi partii i zarządowi rewidowanego związku terytorialnego.

(2) Jeżeli końcowy wynik rewizji nie daje podstaw do podniesienia zastrzeżeń, rewident winien stwierdzić w formie adnotacji, że stosownie do przeprowadzonej w sposób obowiązkowy rewizji na podstawie ksiąg i pism partii, jak i udzielonych przez zarządy wyjaśnień i wykazów sprawozdanie obrachunkowe w zakresie objętym rewizją (§ 29 ust. 1) odpowiada przepisom niniejszej ustawy. Jeżeli są podstawy do zastrzeżeń, rewident w swojej adnotacji rewizyjnej odwołuje się do zastrzeżeń, albo ogranicza je. Zrewidowane związki terytorialne należy wykazać w adnotacji rewizyjnej z nazwy.

(3) Adnotację rewizyjną zamieszcza się w podlegającym przedłożeniu sprawozdaniu obrachunkowym i publikuje w pełnym brzmieniu zgodnie z § 23 ust. 2 zdanie 2.

§ 31. Rewidenci

(1) Nie wolno wyznaczać na rewidenta osoby, która jest lub w ostatnich trzech latach przed wyznaczeniem była członkiem zarządu, członkiem ogólnej komisji partyjnej, pełnomocnikiem rewizyjnym lub pracownikiem partii podlegającej rewizji, albo jednego z jej związków terytorialnych.

(2) Rewidenci, ich pomocnicy i współdziałający z nimi w rewizji ustawowi przedstawiciele towarzystwa rewizyjnego zobowiązani są do sumiennego i bezstronnego wykonywania swych zadań i do dyskrecji. § 168 ustawy o akcjach stosuje się odpowiednio.

(Dotychczasowy) rozdział szósty

obowiązuje na mocy czwartej ustawy o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577), jako:

Rozdział siódmy

Wykonanie zakazu partii sprzecznych z konstytucją

§ 32. Egzekucja

(1) Jeżeli partia lub część organizacyjna partii zostanie uznana za sprzeczną z konstytucją stosownie do artykułu 21 ust. 2 Ustawy Zasadniczej, wyznaczone przez rząd krajowe władze podejmują w ramach ustaw wszelkie środki, które

Maßnahmen, die zur Vollstreckung des Urteils und etwaiger zusätzlicher Vollstreckungsregelungen des Bundesverfassungsgerichts erforderlich sind. Die obersten Landesbehörden haben zu diesem Zweck unbeschränktes Weisungsrecht gegenüber den Behörden und Dienststellen des Landes, die für die Wahrung der öffentlichen Sicherheit oder Ordnung zuständig sind.

(2) Erstreckt sich die Organisation oder die Tätigkeit der Partei oder des für verfassungswidrig erklärten Teils der Partei über das Gebiet eines Landes hinaus, so trifft der Bundesminister des Innern die für eine einheitliche Vollstreckung erforderlichen Anordnungen.

(3) Das Bundesverfassungsgericht kann die Vollstreckung nach § 35 des Gesetzes über das Bundesverfassungsgericht abweichend von den Vorschriften der Absätze 1 und 2 regeln.

(4) Widerspruch und Anfechtungsklage gegen Vollstreckungsmaßnahmen haben keine aufschiebende Wirkung. Betrifft ein verwaltungsgerichtliches Verfahren eine Frage, die für die Vollstreckung des Urteils von grundsätzlicher Bedeutung ist, so ist das Verfahren auszusetzen und die Entscheidung des Bundesverfassungsgerichts einzuholen. Das Bundesverfassungsgericht entscheidet auch über Einwendungen gegen die Art und Weise der Durchführung der von ihm angeordneten besonderen Vollstreckungsmaßnahmen.

(5) Im Falle der Vermögenseinziehung werden die §§ 10 bis 13 des Vereinsgesetzes vom 5. August 1964 (BGBl. I S. 593) entsprechend angewendet. Verbotsbehörde ist die oberste Landesbehörde, im Fall des Absatzes 2 der Bundesminister des Innern.

§ 33. Verbot von Ersatzorganisationen

(1) Es ist verboten, Organisationen zu bilden, die verfassungswidrige Bestrebungen einer nach Artikel 21 Abs. 2 des Grundgesetzes in Verbindung mit § 46 des Gesetzes über das Bundesverfassungsgericht verbotenen Partei an deren Stelle weiter verfolgen (Ersatzorganisation) oder bestehende Organisationen als Ersatzorganisationen fortzuführen.

(2) Ist die Ersatzorganisation eine Partei, die bereits vor dem Verbot der ursprünglichen Partei bestanden hat oder im Bundestag oder in einem Landtag vertreten ist, so stellt das Bundesverfassungsgericht fest, daß es sich um eine verbotene Ersatzorganisation handelt; die §§ 38, 41, 43, 44 und 46 Abs. 3 des Gesetzes über das Bundesverfas-

są konieczne dla egzekucji wyroku lub ewentualnych dodatkowych regulacji egzekucyjnych Federalnego Trybunału Konstytucyjnego. Najwyższym władzom krajowym przysługuje w tym celu nieograniczone prawo wydawania instrukcji władzom i urzędowi kraju właściwym dla ochrony bezpieczeństwa publicznego lub porządku.

(2) Jeżeli organizacja lub działalność partii albo uznanej za sprzeczną z konstytucją części partii, rozciąga się poza obszar jednego kraju, federalny minister spraw wewnętrznych wydaje zarządzenia konieczne dla jednolitej egzekucji.

(3) Federalny Trybunał Konstytucyjny może zgodnie z § 35 ustawy o Federalnym Trybunale Konstytucyjnym uregulować egzekucję w sposób odbiegający od przepisów ustępów 1 i 2.

(4) Sprzeciw lub skarga o nieważnienie nie powodują odroczenia ich wykonania. Jeżeli postępowanie administracyjnosądowe dotyczy kwestii, która ma dla egzekucji wyroku zasadnicze znaczenie, należy postępowanie zawiesić i uzyskać orzeczenie Federalnego Trybunału Konstytucyjnego. Federalny Trybunał Konstytucyjny orzeka także w przedmiocie zastrzeżeń wobec rodzaju i sposobu wykonania zarządzonych przez niego specjalnych środków egzekucyjnych.

(5) W przypadku konfiskaty majątku stosuje się odpowiednio §§ 10 do 13 ustawy o stowarzyszeniach z 5 sierpnia 1964 r. (BGBl. I, s. 593). Władzą właściwą dla orzekania egzekucji zakazu jest najwyższa władza krajowa, a w wypadku określonym w ustępie 2 federalny minister spraw wewnętrznych.

§ 33. Zakaz organizacji namiastkowych

(1) Zabrania się tworzenia organizacji, które kontynuują zastępczo sprzeczne z konstytucją działania partii zakazanej stosownie do artykułu 21 ust. 2 Ustawy Zasadniczej w połączeniu z § 46 ustawy o Federalnym Trybunale Konstytucyjnym (organizacja namiastkowa) lub prowadzenia dalej istniejących organizacji w formie organizacji namiastkowych.

(2) Jeżeli organizacja namiastkowa jest partią, która istniała już przed zakazem partii pierwotnej lub jest reprezentowana w Parlamencie Federalnym albo w parlamencie krajowym, Federalny Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że chodzi tu o zakazaną organizację namiastkową; §§ 38, 41, 43, 44 i 46 ust. 3 ustawy o Federalnym Trybunale Konstytucyj-

sungsgericht und § 32 dieses Gesetzes gelten entsprechend.

(3) Auf andere Parteien und auf Vereine im Sinne des § 2 des Vereinsgesetzes, die Ersatzorganisationen einer verbotenen Partei sind, wird § 8 Abs. 2 des Vereinsgesetzes entsprechend angewandt.

(Bisheriger) Siebenter Abschnitt

gilt nach dem Vierten Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577) als

Achter Abschnitt

Schlußbestimmungen

§ 34. Änderung des

Einkommensteuergesetzes

§ 10b des Einkommensteuergesetzes in der Fassung vom 10. Dezember 1965 (Bundesgesetzbl. I S. 1901), zuletzt geändert durch das Gesetz zur Förderung der Stabilität und des Wachstums der Wirtschaft vom 8. Juni 1967 (Bundesgesetzbl. I S. 582), wird wie folgt geändert:

1. Der bisherige Wortlaut wird Absatz 1.
2. Es wird folgender Absatz 2 angefügt:
„(2) Beiträge und Spenden an politische Parteien im Sinne des § 2 des Parteiengesetzes sind bis zur Höhe von insgesamt 600 Deutsche Mark und im Fall der Zusammenveranlagung von Ehegatten bis zur Höhe von insgesamt 1200 Deutsche Mark im Kalenderjahr abzugsfähig“.

§ 35. Änderung des

Körperschaftsteuergesetzes

§ 11 des Körperschaftsteuergesetzes in der Fassung vom 24. Mai 1965 (Bundesgesetzbl. I S. 449), zuletzt geändert durch das Gesetz zur Förderung der Stabilität und des Wachstums der Wirtschaft vom 8. Juni 1967 (Bundesgesetzbl. I S. 582), wird wie folgt geändert:

1. Der bisherige Wortlaut der Nummer 5 wird Nummer 5 Buchstabe a.
2. Es wird folgender Buchstabe b angefügt:
„b) Spenden an politische Parteien im Sinne des § 2 des Parteiengesetzes bis zur Höhe von insgesamt 600 Deutsche Mark im Kalenderjahr“.

§ 36. Anwendung steuerrechtlicher Vorschriften

Die §§ 34 und 35 sind erstmals für den Veranlagungszeitraum 1967 anzuwenden.

[Weitere Änderungen der Vorschriften der §§ 34, 35 und 36 wurden in den betreffenden Steuergesetzen außerhalb des Parteiengesetzes vorgenommen. Diese Paragraphen lauten in der Neufassung des Parteiengesetzes wie folgt:]

§ 34. (Änderung des Einkommensteuergesetzes)

§ 35. (Änderung des Körperschaftsteuergesetzes)

§ 36. (Anwendung steuerrechtlicher Vorschriften)

nym i § 32 niniejszej ustawy obowiązują odpowiednio.

(3) W odniesieniu do innych organizacji i stowarzyszeń w rozumieniu § 2 ustawy o stowarzyszeniach, które są organizacjami namiastkowymi zakazanej partii, stosuje się odpowiednio § 8 ust. 2 ustawy o stowarzyszeniach.

(Dotychczasowy) rozdział siódmy

obowiązuje na mocy czwartej ustawy o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577), jako:

Rozdział ósmy

Przepisy końcowe

§ 34. Zmiana ustawy o podatku dochodowym

§ 10b ustawy o podatku dochodowym w brzmieniu z 10 grudnia 1965 r. (Bundesgesetzbl. I, s. 1901), ostatnio zmieniony ustawą o wspieraniu stabilności i wzrostu gospodarki z 8 czerwca 1967 r. (Bundesgesetzbl. I, s. 582), ulega zmianie, jak następuje:

1. Dotychczasowy tekst staje się ustępem 1.
2. Dodaje się następujący ustęp 2:
„(2) Składki i dotacje dla partii politycznych w rozumieniu § 2 ustawy o partiach potrąca się do wysokości łącznie 600 marek niemieckich, a w wypadku wspólnego wymiaru dla małżonków do wysokości 1200 marek niemieckich w roku kalendarzowym“.

§ 35. Zmiana ustawy o podatku od korporacji

§ 11 ustawy o podatku od korporacji w brzmieniu z 24 maja 1965 r. (Bundesgesetzbl. I, s. 449), ostatnio zmieniony ustawą o wspieraniu stabilności i wzrostu gospodarki z 8 czerwca 1967 r. (Bundesgesetzbl. I, s. 582), ulega zmianie, jak następuje:

1. Dotychczasowy tekst punktu 5 staje się punktem 5 litera a.
2. Dodaje się następującą literę b:
„b) Dotacje dla partii politycznych w rozumieniu § 2 ustawy o partiach do wysokości łącznie 600 marek niemieckich w roku kalendarzowym“.

§ 36. Stosowanie przepisów podatkowych

§§ 34 i 35 należy po raz pierwszy zastosować dla okresu wymiaru 1967.

[Dalszych zmian przepisów §§ 34, 35 i 36 dokonano w odnośnych ustawach podatkowych poza ustawą o partiach. Paragrafy te brzmią w tekście jednolitym ustawy o partiach, jak następuje:]

§ 34. (Zmiana ustawy o podatku dochodowym)

§ 35. (Zmiana ustawy o podatku od korporacji)

§ 36. (Stosowanie przepisów podatkowych)

§ 37. Nichtanwendbarkeit von Vorschriften des Bürgerlichen Gesetzbuches

§ 54 Satz 2, §§ 61 bis 63 des Bürgerlichen Gesetzbuches werden bei Parteien nicht angewandt.

§ 38. Zwangsmittel des Bundeswahlleiters

Der Bundeswahlleiter kann den Vorstand der Partei zur Vornahme der Handlungen nach § 6 Abs. 3 durch ein Zwangsgeld anhalten. Die Vorschriften des Verwaltungsvollstreckungsgesetzes vom 27. April 1953 (Bundesgesetzbl. I S. 157), geändert durch das Gesetz vom 12. April 1961 (Bundesgesetzbl. I S. 429), gelten sinngemäß; der Bundeswahlleiter handelt insoweit als Vollstreckungs- und Vollzugsbehörde. Die Höhe des Zwangsgeldes beträgt mindestens 500 Deutsche Mark und höchstens 3000 Deutsche Mark.

[Paragraf 38 hat entsprechend der Neufassung von 1983 des Parteiengesetzes folgenden Wortlaut:]

Der Bundeswahlleiter kann den Vorstand der Partei zur Vornahme der Handlungen nach § 6 Abs. 3 durch ein Zwangsgeld anhalten. Die Vorschriften des Verwaltungs- Vollstreckungsgesetzes gelten sinngemäß; der Bundeswahlleiter handelt insoweit als Vollstreckungs- und Vollzugsbehörde. Die Höhe des Zwangsgeldes beträgt mindestens 500 Deutsche Mark und höchstens 3000 Deutsche Mark.

§ 39. Übergangsvorschriften für Wahlkampfkostenerstattung

(1) Wahlkampfkosten für die abgelaufenen Wahlperioden sind nicht zu erstatten.

(2) Für die Bundestagswahl vom 19. September 1965 sind nur die sich nach § 18 als Anteil der Partei an dem Wahlkampfkostenpauschale ergebenden Beträge für die Monate September und Oktober 1966 zu erstatten.

(3) Unberührt bleibt die Abwicklung von Wahlkampfkosten für Landtagswahlen, die nach der in Absatz 2 genannten Bundestagswahl stattgefunden haben.

[Absatz 2 gestrichen durch Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes vom 22.7.1969 (BGBl. I S. 925). Absatz 3 wurde Absatz 2.]

[Ein neuer Paragraph 39 angeführt durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577).]

§ 39. Übergangsvorschriften für die Wahlkampfkostenerstattung

(1) Für die Bundestagswahl vom 6. März 1983 findet § 18 in der bis zum 31. Dezember 1983 geltenden Fassung mit der Maßgabe Anwendung, daß das Wahlkampfkostenpauschale 4.50 Deutsche Mark beträgt. Die Nachzahlung ist im Jahre 1983 fällig.

(2) Unberührt bleibt die Abwicklung von Wahlkampfkosten für Landtagswahlen, die nach der Bundestagswahl vom 6. März 1983 bis zum 1. Januar 1984 stattgefunden haben.

§ 37. Wyłączenie stosowania przepisów kodeksu cywilnego

Do partii nie stosuje się § 54 zdanie 2, jak i §§ 61 do 63 kodeksu cywilnego.

§ 38. Środki przymusu federalnego kierownika wyborczego

Federalny kierownik wyborczy może przymusić zarząd partii w drodze mandatu pieniężnego do podjęcia działań przewidzianych w § 6 ust. 3. Przepisy o egzekucji administracyjnej z 27 kwietnia 1953 r. (Bundesgesetzblatt I, S. 157) zmienione ustawą z 12 IV 1961 r. (Bundesgesetzbl. I, s. 429), obowiązują odpowiednio; federalny kierownik wyborczy działa w tym zakresie jako władza egzekucyjna i wykonawcza. Wysokość mandatu pieniężnego wynosi co najmniej 500 marek niemieckich a najwyżej 3000 marek niemieckich.

[Paragraf 38 ma stosownie do tekstu jednolitego ustawy o partiach z 1983 r. brzmienie następujące:]

Federalny kierownik wyborczy może przymusić zarząd partii w drodze mandatu pieniężnego do podjęcia działań przewidzianych w § 6 ust. 3. Przepisy ustawy o egzekucji administracyjnej obowiązują odpowiednio; federalny kierownik wyborczy działa w tym zakresie jako władza egzekucyjna i wykonawcza. Wysokość mandatu pieniężnego wynosi co najmniej 500 marek niemieckich, a najwyżej 3000 marek niemieckich.

§ 39. Przepisy przejściowe dla rekompensaty kosztów kampanii wyborczej

(1) Koszty kampanii wyborczej za minione kadencje nie podlegają rekompensacie.

(2) W wyborach do Parlamentu Federalnego z 19 września 1965 r. rekompensacie podlegają tylko kwoty wynikające, stosownie do § 18, z udziału partii w ryczałcie kosztów kampanii wyborczej za miesiące wrzesień i październik 1966 r.

(3) Pozostaje w mocy likwidacja kosztów kampanii wyborczej w wyborach do parlamentów krajowych, które odbyły się po wymienionych w ustępie 2 wyborach do Parlamentu Federalnego.

[Ustęp 2 skreślony ustawą o zmianie ustawy o partiach dnia 22 VII 1969 r. (BGBl. I, s. 925). Ustęp 3 stał się ustępem 2.]

[Nowy paragraf 39 wprowadzony czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577).]

§ 39. Przepisy przejściowe dla rekompensaty kosztów kampanii wyborczej

(1) W wyborach do Parlamentu Federalnego z 6 marca 1983 r. stosuje się § 18 w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 1983 r. z tym, że ryczałt kosztów kampanii wyborczej wynosił 4.50 marki niemieckiej. Wyrównanie jest płatne w roku 1983.

(2) Pozostaje w mocy likwidacja kosztów kampanii wyborczej w wyborach do parlamentów krajowych, które odbyły się po wyborach do Parlamentu Federalnego z 6 marca 1983 r. do dnia 1 stycznia 1984 r.

[Neue Fassung des Paragraphen 39 durch Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1988 (BGBl. I S. 2615):]

§ 39. Übergangsvorschriften

(1) Für die Rechnungsjahre 1987 und 1988 findet § 22a Abs. 2 in der bis zum 31. Dezember 1988 geltenden Fassung mit der Maßgabe, daß die Chancenausgleichsbeträge 10 vom Hundert der Gesamtsumme der nach dem Ergebnis der vorausgegangenen Wahl der anspruchsberechtigten Partei zu erstattenden Wahlkampfkosten nicht übersteigen dürfen, Anwendung bei Parteien, für die die geänderten Bestimmungen zu geringeren Auszahlungsbeträgen führen würden. Im übrigen findet § 22a Abs. 2 in der ab 1. Januar 1989 geltenden Fassung ab dem Rechnungsjahr 1987 Anwendung. Parteien, die Anspruch auf Chancenausgleichszahlungen haben (§ 22a Abs. 1), teilen dem Präsidenten des Deutschen Bundestages die Zahl ihrer beitragspflichtigen Mitglieder zum Ende des Jahres 1987 bis zum 31. März 1989 mit. Die Angaben müssen von einem Wirtschaftsprüfer entsprechend den Vorschriften des § 23 Abs. 2 Satz 1 geprüft sein.

(2) Für die Wahl zum 12. Deutschen Bundestag beträgt der Sockelbetrag nach § 18 Abs. 6 3 vom Hundert.

§ 40. Geltung im Land Berlin

Dieses Gesetz gilt nach Maßgabe des § 13 Abs. 1 des Dritten Überleitungsgesetzes vom 4. Januar 1952 (Bundesgesetzbl. I S. 1) auch im Land Berlin. Solange der Anwendung des Artikels 21 Abs. 2 Satz 2 des Grundgesetzes im Land Berlin Hindernisse entgegenstehen, werden der Sechste Abschnitt und § 38 dieses Gesetzes im Land Berlin nicht angewandt.

[Änderung des Paragraphen 40 durch Viertes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1983 (BGBl. I S. 1577):]

§ 40. Berlin-Klausel

Dieses Gesetz gilt nach Maßgabe des § 13 Abs. 1 des Dritten Überleitungsgesetzes auch im Land Berlin. Solange der Anwendung des Artikels 21 Abs. 2 Satz 2 des Grundgesetzes im Land Berlin Hindernisse entgegenstehen, werden der Siebente Abschnitt und § 38 dieses Gesetzes im Land Berlin nicht angewandt.

§ 41. Inkrafttreten

Dieses Gesetz tritt am Tage nach seiner Verkündung in Kraft. Die §§ 6 bis 16 treten am 1. Januar 1969 in Kraft; die §§ 23 bis 31 sind erstmals für das Rechnungsjahr 1968 anzuwenden.

Die Bundesregierung hat dem vorstehenden Gesetz die nach Artikel 113 des

[Nowe brzmienie paragrafu 39 wprowadzone piątą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1988 r. (BGBl. I, s. 2615):]

§ 39. Przepisy końcowe

(1) Dla lat obrachunkowych 1987 i 1988 ma zastosowanie § 22a ust. 2 w brzmieniu obowiązującym do 31 grudnia 1988 r. z tym, że w odniesieniu do partii, które w wyniku zmienionych postanowień otrzymałyby wyborczej kwoty wypłat, kwoty wyrównania szans nie mogą przekraczać 10 procent ogólnej sumy kosztów kampanii wyborczej, o zwrot których, stosownie do wyniku poprzedzających wyborów, partii przysługuje roszczenie. W pozostałym zakresie stosuje się począwszy od roku obrachunkowego 1987 § 22a ust. 2 w brzmieniu obowiązującym od 1 stycznia 1989 r. Partie, którym przysługuje roszczenie o wypłaty z tytułu wyrównania szans (§ 22a ust. 1) poinformują prezydenta Niemieckiego Parlamentu Federalnego do 31 marca 1989 r. o liczbie swych członków obowiązanych do płacenia składek do końca roku 1987. Dane te podlegają rewizji przez rewidenta gospodarczego stosownie do przepisów § 23 ust. 2 zdanie 1.

(2) Dla wyborów do 12 Niemieckiego Parlamentu Federalnego kwota podstawowa, o której mowa w § 18 ust. 6 wynosi 3 procent.

§ 40. Obowiązywanie w Kraju Berlinie
Niniejsza ustawa obowiązuje stosownie do § 13 ust. 1 trzeciej ustawy transmisyjnej z 4 stycznia 1952 r. (Bundesgesetzbl. I s. 1) także w Kraju Berlinie. Dopóki zastosowanie artykułu 21 ust. 2 zdanie 1 Ustawy Zasadniczej w Kraju Berlinie napotyka przeszkody, nie stosuje się w Kraju Berlinie rozdziału szóstego i § 38 niniejszej ustawy.

[Zmiana paragrafu 40 czwartą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22 XII 1983 r. (BGBl. I, s. 1577):]

§ 40. Klauzula berlińska

Niniejsza ustawa obowiązuje stosownie do § 13 ust. 1 trzeciej ustawy transmisyjnej także w Kraju Berlinie. Dopóki zastosowanie artykułu 21 ust. 2 zdanie 2 Ustawy Zasadniczej w Kraju Berlinie napotyka przeszkody, nie stosuje się w Kraju Berlinie rozdziału siódmego i § 38 niniejszej ustawy.

§ 41. Wejście w życie

Niniejsza ustawa wchodzi w życie w dzień po jej ogłoszeniu. §§ 6 do 16 wchodzi w życie 1 stycznia 1969 r.; §§ 23 do 31 należy po raz pierwszy zastosować w roku obrachunkowym 1968.

Rząd Federalny udzielił powyższej ustawie zgody wymaganej w myśl artykułu

Grundgesetzes erforderliche Zustimmung erteilt.

Das vorstehende Gesetz wird hiermit verkündet.

Bonn, den 24. Juli 1967

Der Bundespräsident
Lübke

Der Stellvertreter
des Bundeskanzlers
Brandt

Für den Bundesminister
des Innern

Der Bundesminister
der Justiz

Dr. Heinemann

Der Bundesminister
der Justiz

Dr. Heinemann

Der Bundesminister
der Finanzen
Strauß

113 Ustawy Zasadniczej.

Powyższą ustawę ogłasza się niniejszym.

Bonn, dnia 24 lipca 1967 r.

Prezydent Federalny
Lübke

Zastępca
Kancelerza Federalnego
Brandt

Za Federalnego Ministra
Spraw Wewnętrznych

Federalny
Minister Sprawiedliwości

Dr Heinemann

Federalny

Minister Sprawiedliwości

Dr Heinemann

Federalny

Minister Finansów
Strauß

Gesetz über das Bundesverfassungsgericht

vom 12. März 1951 (BGBl. I S. 243)

in der Fassung der Bekanntmachung
vom 12. Dezember 1985 (BGBl. I

S. 2229)

(. . .)

§ 13

Das Bundesverfassungsgericht entscheidet in den vom Grundgesetz bestimmten Fällen, und zwar

2. über die Verfassungswidrigkeit von Parteien (Artikel 21 Abs. 2 des Grundgesetzes),

Zweiter Abschnitt. Verfahren in den Fällen des § 13 Nr. 2

§ 43

(1) Der Antrag auf Entscheidung, ob eine Partei verfassungswidrig ist (Artikel 21 Abs. 2 des Grundgesetzes), kann von dem Bundestag, dem Bundesrat oder von der Bundesregierung gestellt werden.

(2) Eine Landesregierung kann den Antrag nur gegen eine Partei stellen, deren Organisation sich auf das Gebiet ihres Landes beschränkt.

§ 44

Die Vertretung der Partei bestimmt sich nach den gesetzlichen Vorschriften, hilfsweise nach ihrer Satzung. Sind die Vertretungsberechtigten nicht feststellbar oder nicht vorhanden oder haben sie nach Eingang des Antrags beim Bundesverfassungsgericht gewechselt, so gelten als vertretungsberechtigt diejenigen Personen, die die Geschäfte der Partei während der Tätigkeit, die den Antrag veranlaßt hat, zuletzt tatsächlich geführt haben.

§ 45

Das Bundesverfassungsgericht gibt dem Vertretungsberechtigten (§ 44) Gelegenheit zur Äußerung binnen einer zu bestimmenden Frist und beschließt dann, ob der Antrag als unzulässig oder als nicht hinreichend begründet zurückzuweisen oder ob die Verhandlung durchzuführen ist.

§ 46

(1) Erweist sich der Antrag als begründet, so stellt das Bundesverfassungsgericht fest, daß die politische Partei verfassungswidrig ist.

(2) Die Feststellung kann auf einen rechtlich oder organisatorisch selbständigen Teil einer Partei beschränkt werden.

(3) Mit der Feststellung ist die Auflösung der Partei oder des selbständigen

Ustawa o Federalnym Trybunale Konstytucyjnym

z dnia 12 marca 1951 r. (BGBl. I
s. 243)

w brzmieniu, tekstu jednolitego
z dnia 12 grudnia 1985 r. (BGBl. I,
s. 2229)

(. . .)

§ 13

Federalny Trybunał Konstytucyjny orzeka w przypadkach określonych w Ustawie Zasadniczej, a mianowicie

2. o sprzeczności partii z konstytucją (artykuł 21 ust. 2 Ustawy Zasadniczej).

Rozdział drugi. Postępowanie w przypadkach określonych w § 13 p. 2

§ 43

(1) Wniosek o orzeczenie, czy partia jest sprzeczna z konstytucją (artykuł 21 ust. 2 Ustawy Zasadniczej) może zostać złożony przez Parlament Federalny, przez Radę Federalną lub przez Rząd Federalny.

(2) Rząd krajowy może złożyć wniosek tylko przeciwko partii, której organizacja ogranicza się do obszaru kraju.

§ 44

Zastępstwo partii jest określone przepisami ustawowymi, posiłkowo jej statutem. Jeżeli uprawnionych zastępców nie można ustalić, ich nie ma albo zostali zmienieni po wpłynięciu wniosku do Federalnego Trybunału Konstytucyjnego, to uznaje się za uprawnione do zastępstwa te osoby, które kierowały ostatnio faktycznie agendami partii w toku działalności, która spowodowała złożenie wniosku.

§ 45

Federalny Trybunał Konstytucyjny daje uprawnionemu do zastępstwa (§ 44) sposobność wypowiedzenia się w przeciągu terminu, który trzeba wyznaczyć, a potem ustala czy należy wniosek odrzucić jako niedopuszczalny lub nienależycie uzasadniony, albo przeprowadzić rozprawę.

§ 46

(1) Jeżeli wniosek okaże się uzasadniony Federalny Trybunał Konstytucyjny stwierdza, że partia polityczna jest sprzeczna z konstytucją.

(2) Stwierdzenie może zostać ograniczone do prawnej lub samodzielnej organizacyjnie części partii.

(3) Ze stwierdzeniem należy połączyć rozwiązanie partii albo samodzielnej

Teiles der Partei und das Verbot, eine Ersatzorganisation zu schaffen, zu verbinden. Das Bundesverfassungsgericht kann in diesem Fall außerdem die Einziehung des Vermögens der Partei oder des selbständigen Teiles der Partei zugunsten des Bundes oder des Landes zu gemeinnützigen Zwecken aussprechen.

§ 47

Die Vorschriften der §§ 38 und 41 gelten entsprechend.

(...)

[Der vorstehende Text entspricht der ursprünglichen Fassung des Gesetzes, mit Ausnahme des § 47, der lautete: „Die Vorschriften der §§ 38, 41 und 42 gelten entsprechend“].

części partii i zakaz stworzenia organizacji zastępczej. Federalny Trybunał Konstytucyjny może w tym wypadku orzec nadto konfiskatę majątku partii albo samodzielnej części partii na rzecz Federacji albo kraju z przeznaczeniem na cele użyteczności ogólnej.

§ 47

Przepisy §§ 38 i 41 stosuje się odpowiednio.

(...)

[Powyższy tekst jednolity odpowiada tekstowi pierwotnemu ustawy, z wyjątkiem § 47, który brzmiał: „Przepisy §§ 38, 41 i 42 stosuje się odpowiednio“].

Gesetz

über die Wahl der Abgeordneten des Europäischen Parlaments aus Bundesrepublik Deutschland

(Europawahlgesetz — Eu WG)

vom 16. Juni 1978 (BGBl. I S. 709)

(...)

§ 28. Wahlkampfkostenerstattung.

Rechenschaftslegung

Die Vorschriften des Parteiengesetzes über die Erstattung von Wahlkampfkosten bei Bundestagswahlen und die Rechenschaftslegung [in der jeweils geltenden Fassung] gelten für Parteien und sonstige politische Vereinigungen, die sich im Wahlgebiet an der Wahl der Abgeordneten des Europäischen Parlaments mit eigenen Wahlvorschlägen beteiligen, entsprechend mit folgenden Maßgaben:

1. die Wahlkampfkosten werden mit einem Betrag von 3,50 Deutsche Mark je Wahlberechtigten bei der Wahl des Europäischen Parlaments pauschaliert;
2. an der Wahlkampfkostenerstattung nehmen nur Parteien und sonstige politische Vereinigungen teil, die nach dem endgültigen Wahlergebnis mindestens 0,5 vom Hundert der im Wahlgebiet abgegebenen gültigen Stimmen erreicht haben;
3. die Pflicht zur öffentlichen Rechenschaftslegung beginnt bei einer sonstigen politischen Vereinigung mit dem Jahr, in dem die Wahl stattfindet, und endet mit dem Jahr, in dem der letzte aus dem Wahlvorschlag der sonstigen politischen Vereinigung gewählte Bewerber aus dem Europäischen Parlament ausgeschieden ist;
4. Abschlagszahlungen auf den Erstattungsbetrag können im vierten Jahr der Wahlperiode des Europäischen Parlaments in Höhe von 20 vom Hundert und im Wahljahr in Höhe von 40 vom Hundert des nach dem Ergebnis der vorausgegangenen Wahl zu erstattenden Betrages gewährt werden;
5. Ein Sockelbetrag (§ 18 Abs. 6 Parteiengesetz) wird nicht gezahlt.

Die Worte „in der jeweils geltenden Fassung“ wurden durch Erstes Gesetz zur Änderung des Europawahlgesetzes vom 30.3.1988 (BGBl. I S. 502) und die Nummer 5 durch Fünftes Gesetz zur Änderung des Parteiengesetzes und anderer Gesetze vom 22.12.1988 (BGBl. I S. 2615) angefügt.

(...)

Ustawa

o wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego z Republiki Federalnej Niemiec

(ustawa o wyborach europejskich)

z dnia 16 czerwca 1978 r. (BGBl. I,
s. 709)

(...)

§ 28. Rekompensata kosztów kampanii wyborczej. Sprawozdawczość obrachunkowa

Przepisy ustawy o partiach dotyczące rekompensaty kosztów kampanii wyborczej w wyborach do Parlamentu Federalnego obowiązują odpowiednio [w każdorazowo obowiązującym brzmieniu] w stosunku do partii i innych zrzeszeń politycznych, które uczestniczą na obszarze wyborczym w wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego z własnymi listami wyborczymi, z tym że:

1. koszty kampanii wyborczej ustala się w zryczałtowanej kwocie 3,50 marki niemieckiej na jednego uprawnionego do głosowania w wyborach do Parlamentu Europejskiego;
2. w rekompensacie kosztów kampanii wyborczej uczestniczą tylko partie i inne zrzeszenia polityczne, które w ostatecznym wyniku wyborów uzyskały co najmniej 0,5 procenta oddanych na obszarze wyborczym ważnych głosów;
3. obowiązek publicznej sprawozdawczości obrachunkowej powstaje, jeśli idzie o inne zrzeszenia polityczne, począwszy od roku, w którym odbywają się wybory, a kończy z upływem roku, w którym ostatni kandydat z listy wyborczej innego zrzeszenia politycznego przestał być członkiem Parlamentu Europejskiego;
4. wypłaty zaliczkowe na poczet kwoty rekompensaty mogą być dokonane w czwartym roku kadencji Parlamentu Europejskiego w wysokości 20 procent i w roku wyborów w wysokości 40 procent kwoty przypadającej tytułem rekompensaty w oparciu o wyniki wyborów poprzedzających;
5. kwoty podstawowej (§ 18 ust. 6 ustawy o partiach) nie wypłaca się.

Słowa „w każdorazowo obowiązującym brzmieniu” zostały wprowadzone pierwszą ustawą o zmianie ustawy o wyborach europejskich z 30. 3. 1988 r. BGBl. I, s. 502), a punkt 5 piątą ustawą o zmianie ustawy o partiach i innych ustaw z dnia 22.12.1988 r. (BGBl. I, s. 2615).

(...)

SPIS DOKUMENTÓW

1. Zachodniemiecka ustawa o partiach politycznych i przepisy uzupełniające. Wprowadzenie	3
2. Grundgesetz für die Bundesrepublik Deutschland Ustawa Zasadnicza Republiki Federalnej Niemiec — Artikel 21/Artykuł 21	8
3. Gesetz über die politischen Parteien (Parteiengesetz) Ustawa o partiach politycznych (Ustawa o partiach)	9
4. Gesetz über das Bundesverfassungsgericht Ustawa o Federalnym Trybunale Konstytucyjnym — § 13 p. 2 oraz §§ 43-47	39
5. Gesetz über die Wahl der Abgeordneten des Europäischen Parlaments aus der Bundesrepublik Deutschland (Europawahlgesetz — EuWG) Ustawa o wyborach posłów do Parlamentu Europejskiego z Republiki Federalnej Niemiec (Ustawa o wyborach europejskich) — § 28	41

